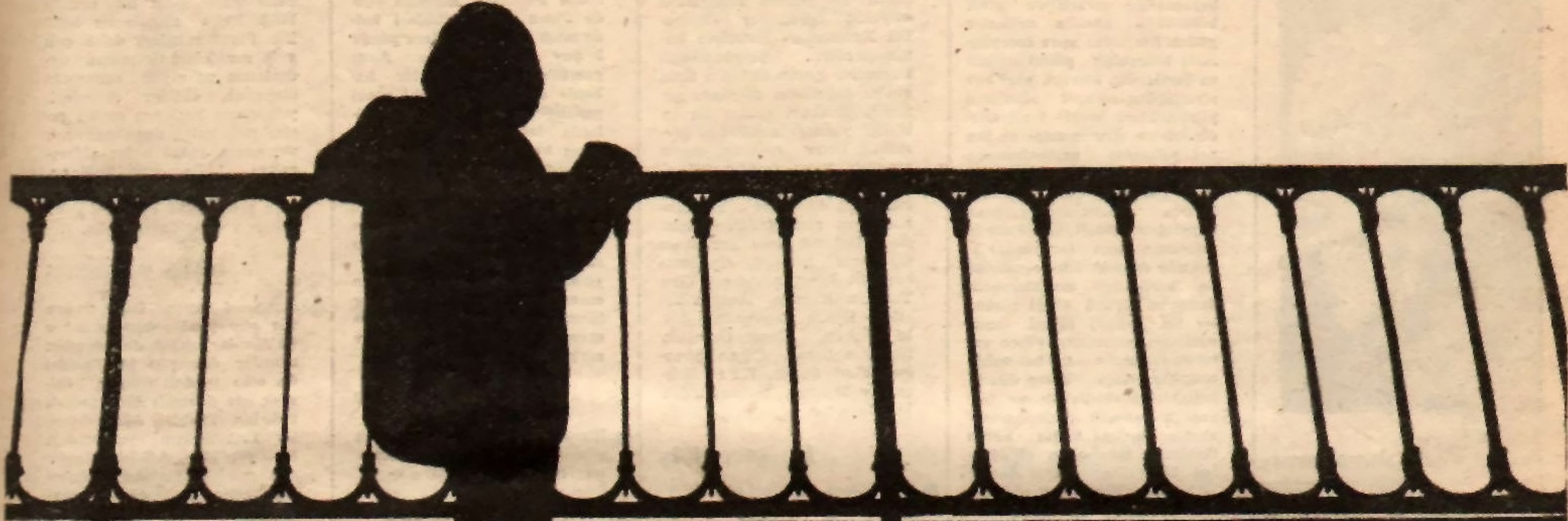
ANT

Havana - Moskova arasında çatışma...

Haftalık Dergi • 9 Ocak 1968 • Sayı: 54 • 125 Kuruş

SEÇİM YILI

Gizli mikrofon skandalı

HAFTANIN NOTLARI

Yılın adamı

Tıp alanında «kalb nakli» ameliyatıyla büyük devrim yapan Güney Afrika'lı doktor Barnard, bu başarısıyla bütün dünyada «yılın adamı» olarak kabul edilmektedir. Gerçekten de, ilk ameliyat ettiği hastanın zatürreden ölmesinden sonra Dr. Barnard, geçen hafta ikinci bir kalb ameliyatını büyük başarı ile sonuçlandırmıştır. İkinci ameliyatın en önemli yanı ise, halen bir siyah insanın kalbinin bir beyaz insanın göğsünde çarpmakta olmasıdır...

1 ocak

Sunay'ın çelişkisi

● Yeni yıl ve bayramı dolayısıyla yayınladığı mesajda Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay, yine günlük politikaya sürüklenerek «Demokratik rejimimiz aleyhinde, suni rejim meseleleri çıkararak, milli birlik ve beraberliğe zararlı ve milli bütünlüğü bozucu neticeler güden her türlü aşırı cereyanlarla bölgecilik gösterilerinin ve bunlardan kuvvet, cüri hürriyetlerden cesaret alanların yürüttükleri menfi faaliyetlerin devam ettirilmesine ve iha net yollarına saptırılmasına asla müsaade edilmeyecektir» dedi. Sunay'ın daha önce defalarca «anayasa sosyalizme kapalıdır» dediği göz önünde tutulursa, aşırı cereyanlar arasında demokratik sosyalizmi de kasdettiği muhakkaktır. Sunay'ın sözünü ettiği gösteriler ise, doğuda ikinci sınıf vatandaş muamelesi gören vatandaşlarımızın bu haksızlığı protesto etmek üzere düzenledikleri gösterilerdir ve bölgecilik yapmak şöyle dursun, aksine, bugüne kadar bütün iktidarlar tarafından sürdürülen bölgeciliğe karşı düzenlenmiştir. Sunay, mesajında «Kırgınlıklar unutulsun» demektedir. Kırgınlıkların unutulabilmesi için, her şeyden önce, bu sınıf çıkarlarına uygun olarak sürdürülen ayırımların kaldırılması gerekir.

Aybar'ın mesajı

● Türkiye İşçi Partisi Başkanı Aybar da, yeni yıl dolayısıyla bir mesaj yayınladı. «Sevgili vatandaşlarım, emekçi kardeşlerim» diye başlayan mesajında Aybar, «Vatanımızı NATO'dan, Amerikan üslerinden, dış ve iç sömürücülerden kurtarmanızı dilerim» demektedir.

2 ocak

İktisatta seçim

● Uzun süreden beri mücadelesi devam eden İktisat Fakültesi Öğrenci Derneği seçimlerinde sosyalistler büyük başarı göstererek Ortanın Solu - Ortanın Sağı koalisyonunu ezici bir şekilde mağlûp etmiştir. 19. dönem kongresine sosyalist öğrenciler «Sosyalist Karıncalar» listesiyle katılmışlardır... Sosyalistlerin kuvvetini gören Ortanın Solu grubu, sağcıların meydana getirdiği Bozkurt grubu ile işbirliği yapmakta sakınca görmemiş, buna rağmen, seçim sonunda karşı tarafın 211 oyuna karşılık Sosyalist Karıncalar 334 oy alarak Yönetim Kuruluna girmişlerdir. Seçimlerde Ortanın Solu grubunun sağcılarla işbirliği yapması hayretle karşılanmıştır. Yeni Yönetim Kurulu Toygun Eraslan, Halûk Coşkunkan, Sıtkı Coşkun, Reşat Özsoğuk, Nurettin Saraç, Cihan Şenoğuz, Fuat Şahin, Erhan Kılıçay ve Mustafa Satıroğlu'dan kurulmuştur.

En şerefli iş

● The Times Gazetesi'nin bildirdiğine göre Amerikan Intrepid uçak gemisinden 23 Ekim'de kaçan dört Amerikan denizcisi, 29 Aralık'ta Moskova yoluyla Stockholm'e varmışlar ve siyasi mülteci olarak kabul edilmek üzere İsveç makamlarına başvurmuşlardır. Denizciler, Amerikan halkının gözlerini açmak ve Vietnam'daki korkunç katliamı, Amerikan çılgınlıklarını açıklamak üzere bir dergi yayınlayacaklarını söylemişlerdir. 19 yaşındaki Richard Bailey, Vietnam Savaşı'nı protesto etmek üzere görevlerini terkeden Amerikalıların en şerefli işi yaptıklarını belirtmiştir.

3 ocak

Zenci mücadelesi

● Herald Tribune Gazetesi'nin AP Ajansına atfen açıkladığına göre, 1959 — 66 yılları arasındaki yedi yıllık sürede Amerikan zencilerinin hayat standartlarında kayda değer bir değişiklik olmamıştır. Amerikan zencileri, nüfusun yüzde 9'unu teşkil ettikleri halde milli gelirden sadece yüzde 5 pay almaktadırlar. Aynı gazete'nin verdiği bir haberde de, Amerika'daki zenci gençliğinin önümüzdeki yıllarda daha atılgan, daha savaşçı kesileceği, barışçı metodlardan uzaklaşacağı belirtilmektedir. 27 yıldan beri ilk defa zenci gençler arasında yapılan ankete göre, genç zencilerin yüzde 50'si Vietnam Savaşı'na tamamen karşıdır; yüzde 45'i beyazlara asla inanmamaktadır; yüzde 50'si amaçlarına ancak silâh gücüyle ve savaşla ulaşacaklarına inanmaktadır.

Dolar için tedbir

● Bir süre önce açıkladığımız gibi doların değeri üzerinde tehlike ciddi bir hal almıştır. Başkan Johnson, Texas'taki çiftliğinden Amerikan halkına çağrıda bulunarak ödeme dengesindeki açığın kapatılması için tasarruf istemiştir. Başkan, Amerika'nın dış ülkelerdeki yatırımlarının azaltılmasını, yabancı ülkelere borç para verilmesinin kısılmasını, savunma ve dışişleri masraflarının düşürülmesini, turizme harcanan paranın halk tarafından gönüllü olarak azaltılmasını tavsiye etmiştir. Dünya maliye çevreleri, bu tavsiyelerin olumlu bir etkisi olmayacağı görüşünde birleşirlerken Fransız çevreleri de «Tasarruf için önce Vietnam Savaşı bitirilmeli» demektedir.

4 ocak

Pahalılık arttı

● İstanbul Ticaret Odası'nın Kasım 1967'ye ait geçinme indekslerine göre hayat pahalılığı artmaktadır. 1958 yılı ortalaması 100 olarak kabul edilen indeks sayısı 1967 Kasım ayında 190,8'e çıkmıştır. İndeks sayısı yılın ilk ayında 176,8, Ekim ayında ise 188,7 idi. Fiyat artışları daha çok gıda maddeleri ile ısıtma - aydınlatma ve giyim eşyasında olmuştur. İktidar çevreleri, yılbaşında başlayan asgari geçim indirimi uygulamasının vatandaşa rahat nefes aldıracağını iddia etmektedirler. Oysa, sadece bir yıllık pahalılık artışı dahi, bu nisbi gelir artışının çok üzerindedir.

Dâva yağmuru

● Devrimci basına karşı teröre her gün yeni soruşturmalar ve dâvalar açarak devam eden savcılar, devrimci kuruluşları da ceza tehdidi altında tutmak için devamlı dâva açmaktadırlar. Türkiye Milli Gençlik Teşkilâtı'nın yayınladığı bildiriye göre, Adalet Bakanının emriyle savcılar tarafından açılan dâvalarda 14 devrimci kuruluşun kapatılması istenmektedir. Siyaset yaptıkları gerekçesiyle kapatılmaları istenen kuruluşlar şunlardır: Türkiye Milli Gençlik Teşkilâtı, TÖS, TMTF, Türk Kadınlar Birliği, İst. Teknik Üniversitesi Talebe Birliği, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Talebe Birliği, Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Talebe Birliği, İst. Teknik Üniversite Teknik Okulu Talebe Birliği, Robert Kolej Talebe Birliği, İst. Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği ve Karadeniz Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Talebe Cemiyeti...

Yeni bir yıla girerken...

Milyonlarca insanın sefalet ve açlığın pençesinde kıvrandığı Türkiye'de bir avuç mutlu azınlık yeni yıla görülmemiş bir israf ve çılgınlık içerisinde girmiş, lüks pavyonlarda yüzbinlerce lira bir gecelik zevk için çarçur edilmiştir. Bu arada ümmetçiler yılbaşı eğlencelerine sırf dinî açıdan karşı çıkmışlar, meselâ Bugün Gazetesi «Müslümanları fıkaz ediyoruz - İslâmiyet yılbaşı eğlencelerini yasak etmiştir» şeklinde manşet çekmişlerdir. Buna rağmen, işlerine gelince ümmetçiliği kimseye bırakmayan mutlu azınlık sabahlara kadar çılgınca eğlenmişlerdir.

5 ocak

Korkunç cehalet!

● **Milli Eğitim Bakanı, tafsilâtını 10 - 11. sayfalarda açıkladığımız gibi öğretmen kıyımı ile uğraşırken, memleketin eğitim bakımından nasıl bir çıkmazda olduğu bütçe komisyonunda rakkamlarla açıklandı. Bütçe raporuna göre, Türkiye'de okuma yazma bilmeyenlerin sayısı 1935 yılında 9 milyon iken 1965'de 13.5 milyona yükselmiş bulunmaktadır. Bunların 8.5 milyonu kadın, 5 milyonu erkektir. Ders kitapları tam mânasıyla bir ticaret metaı haline getirilmiştir. Bu arada, sağcı Senatörlerden *Tahsin Banguoğlu* dahi, eğitimin ulusal niteliğini kaybettiğini ve Amerikancı olduğunu belirterek «Bize Amerikanizm girmiştir. Bu zararlı olmuştur. Amerikanizm bizi milliyetçiliğe değil, komünizme götürür» demiştir.**

Öğretmen grevi

● Amerika'nın Chicago şehrinde öğretmenler sendikası yöneticileri, salı gününe kadar istekler yerine getirilmezse greve gideceklerini bildirmişlerdir. Sendikanın 18.017 üyesi vardır. Bizim iktidarlar, eğitimi her bakımdan Amerikancı yaptıkları halde, Amerika'da öğretmene tanınan grev hakkını Türk öğretmenine tanımamışlardır.

6 ocak

Yuhalandı

● Amerika'ya karşı infial dünyanın her yanında kuvvetlenmektedir. Amerikan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Hubert Humphrey, Kongo'nun Kinshasa şehrine yaptığı ziyaret sırasında üniversiteli öğrencilerin protestolarıyla karşılanmış, ellerinde «Vietnam'da işiniz ne?», «Katil, memleketine dön» gibi dövizler taşıyan öğrenciler Johnson'un yardımcısını yuhalamışlardır.

Öğrenci boykotu

● **Öğretim üyelerinin özel yüksek okullarda ders vermesini protesto ettikleri için öğrenci derneği yöneticilerinin okuldan uzaklaştırılması üzerine İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi öğrencileri dersleri boykot etmişlerdir**

Tütün sömürüsü

● Ege bölgesinde her yıl olduğu gibi bu yıl da hükümetin kararsız tutumu yüzünden fırsatçı tüccarlar harekete geçerek üreticinin mahsulünü yok bahasına kapatmışlardır. Üreticiler «tütün ekicileri parasızlıktan perişan vaziyettedir. Mecburiyet karşısında tütünü fırsatçıya kaptırmaktadır. Karaborsacı tüccar köy köy dolaşıp randımanlı tütünleri yedi liradan bağlıyor» demektedirler.

7 ocak

Kıbrıs çıkmazı

● **Geçen yılın sonunda Güvenlik Konseyi'nin kararı ile Kıbrıs sorununa barışçı bir çözümyolu bulmak üzere girişilen teşebbüsler, Ada'da ayrı bir Türk yönetiminin kurulmasıyla akamete uğradı. Genel Sekreter U - Thant, Güvenlik Konseyi'ne verdiği raporda, yeni yönetimin barışı zedelediğini bildirmektedir. İktidara yakın çevreler ise yeni yönetimi Ada'nın taksimine doğru bir adım olarak yorumlamaktadır. Ancak, pratikte olumlu bir sonuç vermeyecek olan yeni yönetimin *kurulmasından önce* Amerikan Büyükelçisi Hart'ın Lefkoşe'ye giderek Türk liderleriyle temas etmiş olması ve arabulucu Vance'ın yeni tavsiyelerde bulunması, bu teşebbüsün, «üslerden arınmış, bağımsız ve federatif bir Kıbrıs» kurulmasına engel olmak üzere Amerika'nın teşvikiyle sahneye konulmuş *olabileceği* ihtimalini güçlendirmektedir.**

Doçentlere yetki

● Üniversiteler Kanunu'nda yapılacak değişiklikle ilgili olarak SBF'de kurulan bir Komisyon hazırladığı raporda doçentlere daha geniş yetkiler tanınmasını istemiştir. Üniversiteler Kanunu ile ilgili olarak yakında büyük çatışmalar beklenmektedir.

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Eylem zamanıdır!

Türk sosyalistleri, 1968 yılında büyük sorumluluklarla karşı karşıyadırlar. Iç sayfalarımızda etraflı şekilde belirttiğimiz gibi, içinde bulunduğumuz yılda iki seçim birden yapılacak, bunu gelecek yıl genel seçim izliyecektir. Ezici çoğunluğunu dar gelirli emekçi vatandaşların teşkil ettiği seçmen kitleleri, kendilerine hiçbir şey getirmeyen üç yıllık bir keşmekeş döneminden sonra yeniden bir seçim yapmak durumundadır. Egemen sınıfların desteğiyle işbaşına gelen AP iktidarı, üç yıllık icraatı boyunca «huzur ve refah» vaadleriyle aldatarak oylarını aldığı halk kitlelerine kelimenin tam anlamıyla ihanet etmiştir. Ancak, kapitalizmin çıkarlarına göre şartlandırılmış bir sosyal sistemi Türkiye gibi geri kalmış bir ülkede sürdürmeğe kalkışan Adalet Partisi, şimdiye kadar bel bağladığı dış kuvvetlerin geçirdiği ağır ekonomik ve siyasi sarsıntı dolayısıyla artık iflâsın eşiğindedir. Çünkü, sterlinin devalüasyonu ile patlak veren batı kapitalizminin ekonomik krizi, bu defa Amerika'da da kendisini hissettirmiş ve doların tehlikeye düşmesi üzerine, başarı şanslarını tamamen Amerikan yardımına bağlayan bütün iktidarlar gibi, AP iktidarı da artık kitleleri aldatmak imkânını büyük ölçüde kaybetmiştir.

Bu yıl yapılacak olan mahalli seçimlerde de AP aldatmacası devam ettirilse bile, 1969 genel seçimine kadar batı kapitalizminin krizi yıkıcı etkilerini Türkiye'de de muhakkak hissettirecek ve büyük seçmen kitleleri o zaman yeni bir alternatif aramak zorunda kalacaklardır. Kitlelerin bu arayışına gereken cevabı hangi parti verecektir? Siyaset protokolünde birer harf kalabalığı teşkil etmekten öteye gitmeyen ve ucuz demagojilerle oy avlayacaklarını zanneden türedi burjuva partileri mi? Yoksa, Ortanın Solu ile Ortanın Göbeği arasında rakseden CHP mi? Bunların hiçbirisi, Türkiye'nin sorunlarına temel çözüm yolları gösterecek ve bu çözüm yollarını uygulayacak yapıda ve ehliyette olmadıklarını bugüne kadarki tutumlarıyla açıkça ortaya koymuşlardır. Ezilen vatandaş, artık bu burjuva partilerinin dışında yeni bir görüş, yeni bir eylem beklemektedir. Bu görüşü temsil edebilecek, bu eylemi yürütebilecek durumda olan tek parti, emekçileri vesayet altından kurtararak yurt yönetiminde söz ve karar sahibi kılacak bir sosyalist partidir, yani Türkiye İşçi Partisi'dir.

Bu yıl yapılacak olan mahalli seçimler ve kısmi senato seçimleri, Türkiye İşçi Partisi için, gelecek yıl vereceği büyük mücadelenin hazırlık çalışmalarını teşkil etmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu itibarla, TİP'in, fazla geç kalmadan bir an önce seçim çalışmalarına girişmesi gerekmektedir. Bu konuda en büyük sorumluluk, muhakkak ki, TİP yöneticilerine ve üyelerine düşmektedir. Bu dev mücadele arifesinde itici davranışlara artık meydan verilmemeli, TİP, sosyalist eylemin tek örgütü olarak sola tam mânasıyla sahip çıkmalıdır. Ama, şu yada bu sebeple TİP dışında kalmış olan sosyalistler de, en az TİP yöneticileri kadar büyük sorumlulukla karşı karşıyadırlar. TİP'in görüşlerine yüzde yüz katılmasalar da, TİP yöneticilerinin tutumunu beğenmeseler de, Türkiye'de sosyalist kavgayı verecek başka örgüt bulunmadığına göre, bu tek sosyalist partiyi seçim mücadelesinde sonuna kadar desteklemek, Türkiye'nin gerçek *bağımsızlığını ve emekçi halkın mutluluğunu* sosyalizmde gören bütün yürekli insanların kaçınılmaz görevidir. Kişisel dedikodularla, kısır çekişmelerle kaybedilecek zaman yoktur. Türkiye sosyalizmi en doğru yolunu büyük emekçi kitlelerin güçlendirdiği eylem içinde ergeç bulacaktır. Şimdi, bu eylemi desteklemek zamanıdır...

SEÇİM YILI

● Kapitalist ekonominin çıkmazındaki AP ile tutarsızlık içinde sürüklenen CHP'nin karşısında oy potansiyeline sahip tek parti TİP'tir. Burjuva partileri çeşitli seçim oyunlarına girişirken TİP de seçim hazırlıklarına bir an önce başlamalıdır.

Yoksulluk ve açlık içindeki vatandaşın yılları yine politika esnafının aldatmalarıyla geçti.. Bu yıl ve gelecek yıl, vatandaş yurt yönetiminde ağırlığını daha fazla duyurmak zorundadır..

1968 ile birlikte Türkiye yeni bir **«seçim yılı»na** girmiştir. Aslında buna **«seçim yılı»** değil, **«seçim dönemi»** demek daha doğru olacaktır. Çünkü, bu yıl yapılacak olan mahalli seçimler ve kısmi Senato seçimlerini, gelecek yıl da genel seçim izliyecektir. Böylece, sokaktaki adam, kendi kaderi üzerinde söz söylemek fırsatını iki defa kullanacaktır.

Yeni seçim döneminin hazırlıkları, özellikle iktidar partisi ve ana muhalefet partisi çevrelerinde şimdiden başlamıştır. Bayramdan önceki hafta AP Lideri Demirel ile CHP Genel Başkanı İnönü arasında Seçim Kanunu konusunda yapılan pazarlık, seçim hazırlığının ilk aşamasını teşkil etmektedir.

Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi, özellikle TİP'in gelişmesinden dolayı telâşa kapılan AP ve CHP liderleri, milli bakiye sistemini kaldırarak Meclise çok sayıda sosyalist milletvekili girmesini önlemek amacıyla Seçim Kanunu'nu değiştirmek için prensip anlaşmasına varmışlardır.

Adalet Bakanlığı'ndan bir yetkilinin açıkladığına göre, Seçim Kanunu'nda yapılması tasarlanan değişiklik, önümüzdeki günlerde önce Adalet Partisi'nin yetkili organlarında görüşülecek, daha sonra Meclis'e sevkedilecektir. Önceki yıl milli bakiyenin kaldırılmasına şiddetle muhalefet etmiş olan CHP ise, değişikliği açıkça desteklemiyecek, fakat tasarının Meclis'te görüşülmesi sırasında obstrüksiyona da gitmiyecektir.

Adalet Partisi Lideri ile CHP Lideri arasındaki pazarlık öyle bir **«bahar havası»** yaratmıştır ki, en serinkanlı gözlemciler ve yazarlar dahi İnönü'nün iyimserliği karşısında hayretlerini belirtmekten kendilerini alamamaktadırlar. Özellikle Demirel ve İnönü'nün İstanbul Bayram Gazetesi'nde yayınlanan iyimser yazıları dolayısiyle yazdığı **«iki mesaj»** başlıklı başyazısında Sayın Nadir Nadi şöyle demektedir:

«Dikkatimize çarpan bir nokta, her iki liderin de yurdumuzda demokratik müesseselerin yerleşip kökleştiğini, Türk Ulusu'nun mutlu yarınlara doğru hızla koştuğunu hemen hemen aynı inaç ve heyecanla belirtmeye çalıştıkları oldu.

Acaba sayın İnönü, demokratik müesseselerin iktidar tarafından artık iyice benimsendiğine mi inanmaktadır? Bu takdirde devrim ve lâiklik ilkelerine aykırı olarak gün geçtikçe göze batan davranışları, Atatürkçü öğretmenlere reva görülen baskı hareketlerini, uygulanmayan Danıştay kararlarını nasıl açıklıyacağız?»

Cumhuriyet Başyazarı, hayretinde haklıdır. İktidarın devrim düşmanı ve Anayasa dışı davranışları, teşebbüsleri sadece bunlardan ibaret de değildir.

Meselâ Bütçe Komisyonunda AP milletvekilleri büyük bir rahatlıkla Anayasa kuruluş'a'rına dil uzatabilmekte, bir Abdurrahman Şeref Lâç kalkıp **«Anayasa'yı değiştireceğiz.. Solcu olmayan; Allahsız komünistin müdafii olmayan partilerle birlikte, bu Anayasa'yı değiştireceğiz.. Er de olsa, geç de olsa, Anayasa değişecektir»**

AHMET ARAS, M. A. ADIGÜZEL, EYÜP KIRAN
— Bütün konuşmaları gizli mikrofonla dinleniyordu —

Atatürk Üniversitesinde patlak veren "Gizli mikrofon,, Skandalı!

Geçen sayımızda da kısaca bildirdiğimiz gibi, Erzurum'da Atatürk Üniversitesi'nin sosyalist öğrencilerine karşı düzenlenen bir jurnal komplosu meydana çıkartılmıştır.

Anayasanın «Herkes kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir» **şeklindeki 10. maddesiyle** «Özel hayatın gizliliğine dokunulamaz» **şeklindeki 15.** maddesini kelimenin tam anlamıyla ihlal eden bu **komplonun içyüzü şöyledir:**

24 Aralık günü Atatürk Üniversitesi öğrencilerinden Ahmet Aras, Aziz Ayaz, Demir Pekol, Eyüp Kıran, Halit Güneş, İsmet Karakaş, Mustafa Aslan, M. Ali Adıgüzel ve Süleyman Aydın'ın kaldıkları öğrenci yurdunun B bloku 85 numaralı odasında duvarda beliren bir yağ lekesi dikkati çekmiştir. Lekenin bulunduğu duvarın, diğer duvarlardan ayrı renkte boyanmış olmasını da şüpheli gören gençler, lekeyi tetkik edince ortada küçük bazı deliklere rastlamışlardır. Bunun üzerine şüpheleri kuvvetlenen gençler lekeli kısmı kazıyınca alttan plâstik boru içine yerleştirilmiş hassas bir mikrofon çıkmıştır. Mikrofonu meydana çıkartan gençler bundan sonra araştırmaya devam etmişler ve ses kordonunun duvarda açılmış gayet muntazam bir oyuğa yerleştirildiğini ve üzerinin itinalı bir şekilde sıvandığını, kordonun koridorları aşarak yurt idaresinin bitişiğindeki odaya kadar uzandığını tesbit etmişlerdir.

Yapılan keşifte meydana çıkartılan en önemli husus, gerek mikrofonun, gerekse kordonun piyasada satılan cinslerden hiçbirine benzememesi ve mikrofonun üzerinde herhangi bir alâmeti farika bulunmamasıdır. Elektronik cihazlardan anlayanların ifadesine göre, üzerinde alâmeti farika taşımayan bu gibi hassas cihazlar, casusluk faaliyetlerinde kullanılmaktadır.

Mikrofonun gençlerin odasına nasıl ve kimler tarafından yerleştirildiği henüz kesinlikle tesbit edilememiş olmakla beraber, gençlerin olayı soruşturmak üzere başvurdukları savcı, «milli emniyet sizleri takip etmese, ne iş yapacaktır?» **demek suretiyle kanaatini ortaya koymuştur.**

Ayrıca, bu odada ikamet eden gençler, üniversite açıldığı sırada yurt idaresi tarafından bu odada kalmaları için ısrar edildiğini belirtmişlerdir. Nitekim, sosyalist gençler bu odaya yerleştikten sonra, bütün konuşmaları, tasavvurları ve kararları derhal polis tarafından haber alınmış ve bütün teşebbüsleri çeşitli tertiplere başvurularak önlenmiştir.

Olay, Erzurum'daki bütün devrimci kuruluşlar tarafından ortak bir bildiri ile protesto edilmiştir. Bildiride «Bu topraklar üzerinde oynanan her oyun mutlaka teşhir edilecektir: CIA metodlarıyla bu ülkenin şerefli gençliğinin hassas haysiyeti üzerinde oynanan her oyun, yurtseverliğin ve gerçek mücadele eyleminin dev potasında eriyecektir.» **denilmektedir.**

Erzurum olayı da meydana çıkartmıştır ki, Türkiye'de CIA metodlarıyla, Abdülhamit devrine rahmet okutacak bir jurnalcilik çağı, hem de Anayasa açıkça çiğnenerek, açılmaktadır. Mümkündür ki, böyle gizli mikrofonlar, birçok sosyalistlerin konutlarına ve işyerlerine yerleştirilmiştir.

Anayasa'nın bu açık ihlâli karşısında Türkiye'nin bütün devrimci güçleri gereken tepkiyi göstermeli, hattâ bu konu derhal Meclis'e getirilmelidir.

Bu alçakça tertip, ona cür'et eden jurnalcilerin yanına kâr bırakılmamalıdır. Bu gibi tertiplere zamanında tepki gösterilmeyecek olursa, bütün sosyalistlerin ve devrimcilerin, kısa zamanda kendilerini, parçalanması zor bir ispiyon ağı içinde bulmaları mukadderdir.

diyebilmiş, diğer AP milletvekilleri ve senatörleri de bu isteğe katılmıştır. Hükümet adına konuşan Adalet Bakanı Dinçer ise, **«Anayasa'nın değiştirilmesi büyük hazırlık ve dikkat ister, değişiklik zemininin ve zamanının iyi seçilmesi gerekir»** demek suretiyle Anayasa değişikliğine karşı olmadığını, zamanı gelince bunun da yapılacağını belirtmiştir.

Dinçer, bununla da yetinmemiş, Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu Tasarısı adını taşıyan terör tasarısı üzerinde çalışıldığını, basın ve ceza kanunlarında da en kısa zamanda daha sert tedbirler getirilmesini öngören değişiklikler yapılacağını açıklamıştır.

İktidar, böyle karanlık emeller peşinde koşarken ana muhalefet partisi lideri İnönü, bir yandan Bayram Gazetesi'ne toz pembe yazılar yazmış, bir yandan da CHP Merkez Yönetim *Kurulu'nun AP aleyhinde* yayınladığı bildiriyi sonradan iptâl ettirerek dostluk gösterisi yapmıştır.

Görünüş odur ki, bu bahar havası içerisinde AP ile CHP elele vererek Seçim Kanunu değişikliğini Parlâmento'dan, küçük partilerin muhalefetine rağmen, geçireceklerdir.

Bu değişiklikten sonra ne olacaktır?

Millî bakiye sisteminin kal*dırılmasının, önümüzdeki* ilkbaharda yapılacak olan mahalli seçimler yönünden hiçbir etkisi yoktur. Esasen mahalli seçimlerde ulusal irade hiç bir zaman sıhhatli şekilde gerçekleşememekte, oylar daha çok siyasi iktidarı elinde bulunduran partinin adayları lehinde kullanılmaktadır. Böylece, mahalli hizmetler için devletten daha büyük pay koparılabileceği düşünülmektedir.

Millî bakiyenin kaldırılması ilk tezahürünü, mahalli seçimlerle birlikte yapılacak olan kısmi Senato seçimlerinde gösterecek ve en büyük rolü de *muhakkak ki 1969'da* yapılacak olan genel seçimlerde oynayacaktır.

Önümüzdeki seçimler için siyasi partilerin durumu nedir?

Hâlen iktidarı tek başına elinde bulunduran AP, önümüzdeki seçimlerde millî bakiyeye oy kaptırmadan tek başına Anayasa'yı değiştirecek üçte iki çoğunluğu ele geçirmek hesabındadır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, Adalet Bakanı Dinçer, zaman ve zemin müsait olunca Anayasa'nın da değiştirileceğini AP milletvekili ve senatörlerine müjdelemiştir. AP'nin tek başına Anayasa'yı değiştirebilecek çoğunluğu sağlaması mümkün müdür? Millî bakiye kaldırılsa da, camilerde kol gezen sağ propaganda şiddetini artırsa da, propaganda için milyonlar sarfedilse de, üçte iki çoğunluğu sağlamak bir hayal olmaktan öte gidemiyecektir. Çünkü üç yıllık AP iktidarı döneminde vatandaş kitleleri **«görülmemiş kalkınma»** dan nasibini alamamış, aksine batı kapitalizmi ile şartlandırılmış, yurt gerçeklerine aykırı bir sosyal sistem içinde **«zengini daha zengin etme»** kampanyasının bütün yükü fakir vatandaşın sırtına yüklenmiştir. Bu durum, herhalde AP oylarını menfi yönde etkileyecektir.

CHP ise, son büyük kurultayında çok sayıda parlamenterin partiden kopmasıyla sonuçlanan büyük kavgaya rağmen hâlâ görüşlerini ve tutumunu *açık seçik tesbit etmemiş*, küçük ayak oyunlarıyla varlığını sürdürmeye çalışan bir parti durumundadır. En son oynadığı ayak oyunlarından birisi de, millî bakiye sisteminin kaldırılmasıdır. Ama bu oyun da CHP'ye fazla bir şey kazandırmayacaktır. Yıllar yılı kamçılı bir yönetimin sembolü olarak halk kitleleri nezdindeki prestijini tamamen yitirmiş bulunan CHP'nin bu gibi oyunlarla vatandaştan daha fazla oy alabilmesi mümkün değildir.

Varlığı ancak Bölükbaşı'nın başta bulunmasıyla kaim olan bir MP, artık adı politik tartışmalarda dahi pek geçmeyen bir YTP, Hitler mukallitlerinin sığınağı olan bir CKMP, parlamentoda *koltuk değiştirmek* suretiyle kitleleri peşlerinden sürükleyebileceklerini zanneden eski CHP'lilerin kurduğu bir CP, seçimlere göstermelik partiler halinde katılacaklar ve herhalde millî bakiye kalksa da kalkmasa da vatandaştan pek fazla oy alamayacaklardır.

Önümüzdeki seçimler'n gelişmeye en müsait partisi Türkiye İşçi Partisi'dir. Çünkü TİP, Sayın Doç. Mümtaz Soysal'ın da Milliyet'te belirttiği gibi, **«dış dünyada olup bitenlerle iç tutumlar arasındaki bağlantıların nelere mal olduğunu belirtmek bakımından en açık tutumda olan partidir».** Hangi sınıflara, hangi tabaka'lara hitap ettiğini bilmekte, görüşlerini *açık seçik, sapma yapmadan*, yalpa vurmadan ortaya koymaktadır. Bu açıklığın, tutarlığının bedeli, muhakkak ki, önümüzdeki seçimlerde **«daha fazla oy»** olacaktır.

AP ve CHP özellikle son doğu mitingleri dolayısıyla adamakıllı farkedilen gelişmesine bakarak TİP'i hiç değilse millî bakiyeyi kaldırmak suretiyle frenlemek gayreti içindedirler. TİP'in geçen seçimlerde millî bakiye dışında sadece iki milletvekili çıkarabildiğini hesaplayarak önümüzdeki seçimde bu sistem kaldırılırsa parlâmentoda TİP grupu kurulmasının önlenebileceğini düşünmektedirlenebileceğini düşünmektedirler.

Ama boşuna gayret... TİP, millî bakiyesiz de grup teşkil edebilecek oy potansiyeline sahiptir. Yeter ki, yeni seçim dönemine bugünden ciddi şekilde hazırlanabilsin...

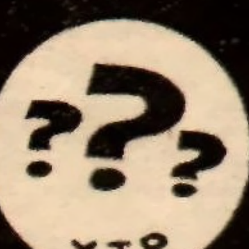

KAN TAHLİLLERİ

YENİ YILA GİRERKEN

Yaşar Kemal

Yalan

Geçenlerde bir yazı okudum, yalan söylüyordu. İşin içinde olduğum için bu yazının bütün dayanaklarının yalan olduğunu ben çok iyi biliyordum. Bu yalanı okuyunca çok öfkelendim. Şu yazının yalan olduğunu açıklıyayım, dedim. Şu adama ver yansın edeyim, dedim. Bir iki gün kafamda bu öfkeyle yaşadım, yazıyı yazana ağzıma geleni söyledim. Umutsuzluklara düştüm. Sonunda o yazıyı hiç anmamağa karar verdim. Yalanla gerçeği her zaman karşı karşıya getirmemeli. Gerçeğin güzelliğini harcamamalı. İnsanlar doğruluklarını, haklılıklarını her zaman harcamamalı. Yalana her zaman karşı çıkmamalı. Çünkü yalan yalandır, hiç bir zaman sonuna kadar gerçeğin yerini alamaz. Bunu bilmeli. Haksızlıklara karşı koyarken de küçülmek var. Her kişiyi karşına alamazsın. Eğer seninle, senin düşüncelerinle uğraşan kişi çok aşağılardaysa oraya inemezsin. Okuyuculara, tanık kişilere bırakırsın o adamı, onlar halletsinler. Eğer bazı kişiler, bazı insanların yalanları karşısında susuyorlarsa, bu demektir ki değmez, okuyucu anlar ve onun dersini verir. Anlamazsa mı anlamaz da dersini vermezse mi? O zaman *yalan hükümrandır* demektir. O da olmaz. Yalana karşı konmaz değil, ama aşağılık yalanlarla uğraşmak insanı yıpratır, küçültür.

Örgüt

Sorumsuzluk. İnsani olmayan davranış. Dost davranışı değil, düşman davranışı. Diyorlar ki Türkiye İşçi Partisi örgüt kurmadı. Güçsüz yanı çok, diyorlar. Bunu da şimdiki yöneticileri yaptı, diyorlar. *Sosyalist partilere şöyle bir baktığımızda* sapkınlar hep aynı ağzı kullanmışlardır. Kimse partiyi suçlayamamış, ona güçleri yetmemiş, ama vur abalıya etmişler, yöneticileri suçlamışlar, kavgadan, örgütten böyle kaçmışlardır. Sosyalizm kötüdür, diyerek kaçanlar çok azdır. Hep kaçanlar, yöneticiler kötüdür bahanesini ileri sürmüşlerdir. Bir memlekette, bir halkta örgüt kurmak, kurabilmek bir seviye işidir. O memleketin ekonomik, politik, sosyal gelişimiyle orantılıdır. Ben örgüt kuracağım demekle hemen şıpın işi örgüt kurulmuyor. O hemen şıpın işi örgüt kuracak olanlar gelsinler de Eskişehirde, Adapazarında halkın karşısına çıkabilsinler de ben onların yiğitliklerini göreyim. Elbette parti yöneticilerinin de hataları olur. Eylem içindeki herkes yanlışlıklar yapar. Örgütleme, hele bir fikri örgütlenme o memleketin uygarlık aşamasıyla yüzde yüz orantılıdır. Politik örgütlenme bir eğitim işidir. Çağımızda insanın yeni bir tarifi yapılıyor: İnsan bir düşünce uğruna başını koymuş kişidir, deniyor. İnsanın bu hale gelmesi kolay iş mi? Bu hale gelmeyen insan da o kadar kolay örgütlenebilir mi sanılıyor. Burjuvalar, onun için eğitime bu kadar düşmandırlar. Ve biz bunun için halkları uyandırmağa önem veririz. Yedi yıldır, bu kadar belâlardan geçen, ayakta dimdik duran Türkiye İşçi Partisini kutsuyorum... Akhisarda yiğitlik, candan serden geçme örnekleri verenler, Bursa'da Gaziantep'te gözlerini kırpmadan alçakça suikastlara karşı duranlar, elbette örgütü güçlendirmeyi de sonuna kadar bütün imkânlarıyla zorlayacaklardır.

Edebiyat

Geçenlerde Fakir Baykurt için yazdığım bir yazıda döğüşçü edebiyattan söz etmiştim. Edebiyat gökten düşmez. Edebiyatçı da gökten *düşmez. Bir milleti yaşar, bir* coğrafyayı, bir çağı yaşar edebiyatçı.. Ve o çağ, o memleket, o kültür ona damgasını vurur. İster istemez vurur. Tolstoy'da büyük toprak sahibi Kont Tolstoy'u her zaman bulabiliriz. Dostoyevski'de sürgün Dostoyevski'yi.. Kafka'da umutsuzluğa düşmüş, Getto'lar kalıntısı Yahudiyi bulabiliriz. Başka türlüsü mümkün değildir. Aragon işgal edilmiş Fransa'nın türküsünü söyledi İşgal toprağının acısıdır Aragon biraz da.. Mukavemet hareketinde, o harekete katılan sanatçıları kutsadık, göklere çıkardık. Harekete katılmayanları da yerdik, yerin dibine batırdık, lânetledik.

Bir soru geliyor aklıma, şimdiki Türkiye işgal altındaki Fransa'dan daha mı iyi bir durumda? Daha kötü, çok daha kötü durumda. Türkiye işgal altında. Altı saat içinde yok edilmekle karşı karşıya. Yoksulluk gırtlağa kadar.. Toprağı öldürülmüş hastalık almış başını gidiyor. İnsanlarımızın yüzde yetmişi okur yazar değil.. Saymakla bitmez belâlar içinde Türkiye. Ve Türkiye'de sömürülen, aşağılatılan, bütün mümkün çaresi kesilmiş halkla birlik olanlar var. Çetin bir savaş veren vatansever kişiler var. Bu kişilerin yanında savaşan sanatçılar da var. Ama hepi*miz daha döğüşe girmedik*. Toptan girmeliyiz. Bu, halka merhamet etmek değildir. Sanatın ve sanatçının da kurtuluşu, kendisine yönelişi, varışıdır. Bu yazıyı o yazıyı tamamlamak için yazıyorum.

Kutlama

Bir sosyalist için savaşabilmek imkânını bulabilmek, Türkiye gibi bir memlekette, emekçi iktidarına her gün biraz daha yaklaşmak demektir. 1967 yılı bu imkânla geçti. Emekçileri ve emekten yana olanları yürekten kutlarım.

1967 Türkiyesi'nde utanç verici bir tablo: Kelepçeli Gazeteci!... Necdet Onur'un kelepçeli olarak getirildiği duruşmada Nihad Kürşad'ın eşi Vedia Kürşad'ın avukatlığını. Çetin Altan'ın dokunulmazlığını kaldıran komisyonun başkanı AP Milletvekili Kemal Bağcıoğlu, Basın İş Sendikası avukatı Teoman Evren, Kemal Kestelli ve Uğur Alacakaptan yapıyorlardı...

Gazeteciye hâlâ kelepçe vuruluyor!

Gerek CHP, gerekse DP iktidarları devrinde basına karşı baskı tedbirlerinin uygulanmasında, politikacıların terör hevesleri kadar, bizzat bu tedbirlere konu olan gazetecilerin basiretsizlikleri ve gafletleri de büyük rol oynamıştır. İktidarlar gazetecileri zındanlara sürükleyecek, kalemleri susturacak yeni tedbirler tezgâhlarken, nice gazeteci, geçinenlerin, terör heveslilerine alkış tuttukları, ya da susmak suretiyle basın özgürlüğüne darbe vurulmasını destekledikleri çok görülmüştür.

Ne yazık ki, geçirilen çok acı tecrübelere rağmen, Türk basını bugün de bütünüyle aynı vurdumduymazlık içerisinde. AP iktidarının basına karşı giriştiği terör hareketlerini görmezlikten gelmekte, meslek teşekkülleri ise, küçük maddi çıkarlar peşinde koşmaktan basın hürriyeti üzerinde oynanan kirli oyunlara karşı çıkamamaktadır.

Meselâ, önceki hafta Ankara adliyesine bir gazeteci, azılı kaatiller gibi kelepçelenmiş olarak getirilmiş, ama mini etekli skandal yıldızlarının adliyedeki açık saçık resimlerine birinci sayfalarında çekinmeden yer veren gazetelerimizde bu konuda ne bir ses ne de bir nefes çıkmıştır.

Oysa, daha on gün önce AP iktidarının Adalet Bakanı Hasan Dinçer Meclis kürsüsünde **«Gazetecilere kelepçe takılmayacaktır»** diye bağırıyordu. Ama Dinçer'in beyanına rağmen, yazdığı bir haberden dolayı Turizm ve Tanıtma Bakanı Nihad Kürşad'ın eşi tarafından hakkında şahsî hakaret dâvası açılan ve bu yüzden tutuklanan gazeteci Necdet Onur'a kelepçe vurulmuştur. Adliyeye kelepçeli olarak getirilen Onur'un, duruşma başlayıncaya kadar da kelepçeleri sökülmemiştir.

Suçlu olup olmadığı ancak kesin Yargıtay kararıyla anlaşılabilecek olan bir gazetecinin, sırf bir bakanın eşi hakkında yayın yaptığı için tutuklu olarak yargılanması, 1960 yılından beri basına tanınan kısmi özgürlüğün, hem de bir gazeteci bakan tarafından tehlikeye düşürüldüğünü göstermektedir. Yarın, başka gazetecilerin de, yazdıkları herhangi bir yazıdan dolayı tutuklu olarak yargılanmayacaklarını kim garanti edecektir. Bir kere yol açılmaya görsün... Başka gazeteciler de tutuklanacak ve hattâ kelepçeli olarak mahkemelere sevkedilecektir.

Onur'un duruşmasında Kürşad'ın eşinin avukatlığını AP'nin meşhur engizisyoncusu dokunulmazlık komisyonu başkanı Kemal Bağcıoğlu ile Basın İş Sendikası avukatı Teoman Evren, Kemal Kestelli ve Uğur Alacakaptan yapmışlardır. Bir meslek kuruluşunun avukatının o mesleğin bir mensubunun mahkûmiyetini sağlamak için duruşmaya çıkması da Basın İş Sendikası için mu hakkak ki aleyhte bir puandır.

Bağcıoğlu, duruşmada, kendisini mecliste sanarak, tıpkı Çetin Altan'ı sorguya çektiği gibi, Necdet Onur'u da soru yağmuruna tutmuştur.

Savunuculuğu Avukat Saffet Olgaç tarafından yapılan Necdet Onur'un tahliye talebi bu duruşmada da reddedilmiş ve genç gazeteci tekrar bileklerine kelepçe takılarak ceza evine gönderilmiştir.

Olay günlük gazetelerde yansıtılmadığı gibi, Bayram'da meslek kuruluşları tarafından yayınlanan Bayram Gazetelerinde de gerektiği gibi ele alınmamıştır. Hattâ, İstanbul Bayram Gazetesi olaydan tek kelime ile dahi bahsetmemiştir. Bayramlarda vatandaşa 50 kuruşa satılan ve reklâm broşürü olmaktan başka bir değer taşımayan Bayram Gazetesi'nin bu tutumu, en azından, mesleğe ihanettir.

Gazetecilerin ve basın kuruluşlarının bu basiretsizliği ve gafletidir ki, iktidara basın konusunda yeni tedbirler almak cesaretini vermiştir. Nitekim, hafta sonunda Cumhuriyet Gazetesi'nin açıkladığına göre, Adalet Bakanı Hasan Dinçer, gazetelerin satışa çıkar çıkmaz toplatılmasını sağlayacak bir tasarı hazırlamıştır. Önümüzdeki günlerde meclise sevkedilecek olan bu tasarı kanunlaştığı takdirde ceza tehditleriyle yıldırılamayan muhalif gazeteler, maddi baskı altına sokularak susturulmak istenecektir. Bir gazetenin veya derginin bir kaç defa bu şekilde toplatılması o yayın organının ekonomik bakımdan meflûç hale gelmesine, belki de yayınını maddi imkânsızlık yüzünden tatil etmesine sebep olacaktır.

Türk basınını önümüzdeki günlerde büyük tehlikeler beklemektedir ve ne acıdır ki bu tehlikeler burnunun dibine kadar yaklaştığı halde, gazetelerin büyük çoğunluğu eşi görülmemiş bir gaflet içinde susmaktadırlar...

Noel babadan başlıyarak...

30 Aralık, 1928 tarihli Cumhuriyet'**ten... Başlık:** Din Değişimi Düşünülemez... **İmza: Yunus Nadi:**

Şair Ahmet Haşim Bey, «Noel» gün veya gecesinin Garpta çocukluk âlemi için haiz olduğu ehemmiyetten mübalâğalı bir ilham alarak, «Madem ki sene itibariyle Garba uyduk, Yılbaşının çocuk dünyasına hazırlayıp hediye ettiği heyecanı da adapte edemez miyiz?» diye bir fıkra neşretmiş. Ahmet Haşim beyin bu fıkrasını İstanbul'dan Times'e gönderilen bir mektuptan öğrendik. Times gazetesi Ahmet Haşim beyin makalesinden Türklerin din meselesinde dahi bir inkılâp yapacaklarına intikal ediyor ve Gazi Mustafa Kemal'in gidişindeki salâbet ve isabete göre onun zamanında buna ihtimal vermenin pek müşkül olduğunu söylemekle beraber acayip tahminlere girişmekten ve garip rivayetlere kalkışmaktan da vazgeçemiyor.

Dünyayı yaratan bir Tanrıya tapmakta İslâm dininin ne kusuru vardır ki, Türkler onun yerine başka bir dinin, hele Hıristiyanlığın ikamesini düşünmüş olsunlar. Böyle bir düşünce Türk inkılâbının ciddiyet ve azametine dil uzatmaktan başka bir şey değildir. Alfabe inkılâbı sadece bir yazı inkılâbıdır. Bunun altında millî kültürün zevaline cevaz verecek Türk bulunamaz. Ahmet Haşim beyin şairane temennisinin olsa olsa yanlış ifade olunmuş şahsi bir fikir haddini geçemez. Böyle bir yanlışlığa istinat ederek koca bir milletin din hususunda hafif meşrebâne hareketler edeceğine ihtimal vermek ise Times için de, uzun zaman İstanbul'da ikamet etmiş muhabiri için de pek yaman bir küçüklüktür. Şimdilik bu noktaya bir balmumu yapıştırmış olalım.

Ağzımdan yel alsın ama, na'apayım, gerçek: Rahmetli Yunus Nadi'nin yapıştırdığı bu balmumu, daha yirmi yıl geçmeden, başkent Ankara'da donatılan Noel ağaçlarının sıcağına dayanamayıp eridi, gitti... Truman'lar, Marshall'lar, Eisenhower'ler, Kennedy'ler, Johnson'lar, Noel Baba kılığına girip, takma sakalları ve Buick ambalarıyla gelip, sırtlarındaki Komünist Düşmanlığı **torbasından yurdumuzun üstüne kültürlerini, dillerini, düdüklerini, papalarını, üslerini, füzelerini, filolarını, barış gönüllülerini, kısırlık ilâçlarını, hayınlarını, casuslarını bayram şekeri gibi serpiştirdiler... Biz, bu yurdun aydınları, aydınlığa fazla düşkünlüğümüzden belki, bu Noel donanmasının parıltısına kapılıp, ardındaki karanlıkta yurdun döşüne, düşüne saplanan bançerleri göremedik... Görsek de, yürümedik üstüne, yan çizdik, o düzmece Noel Baba'nın bileğinden kavrayıp, ümüğüne sarılıp çarpamadık yere...**

Beni alın meselâ: 1956'da Seçilmiş Hikâyeler Dergisi'**nde bir şiirim çıkmış. Adı:** Andersen'in Masalları **Şiir şöyle.**

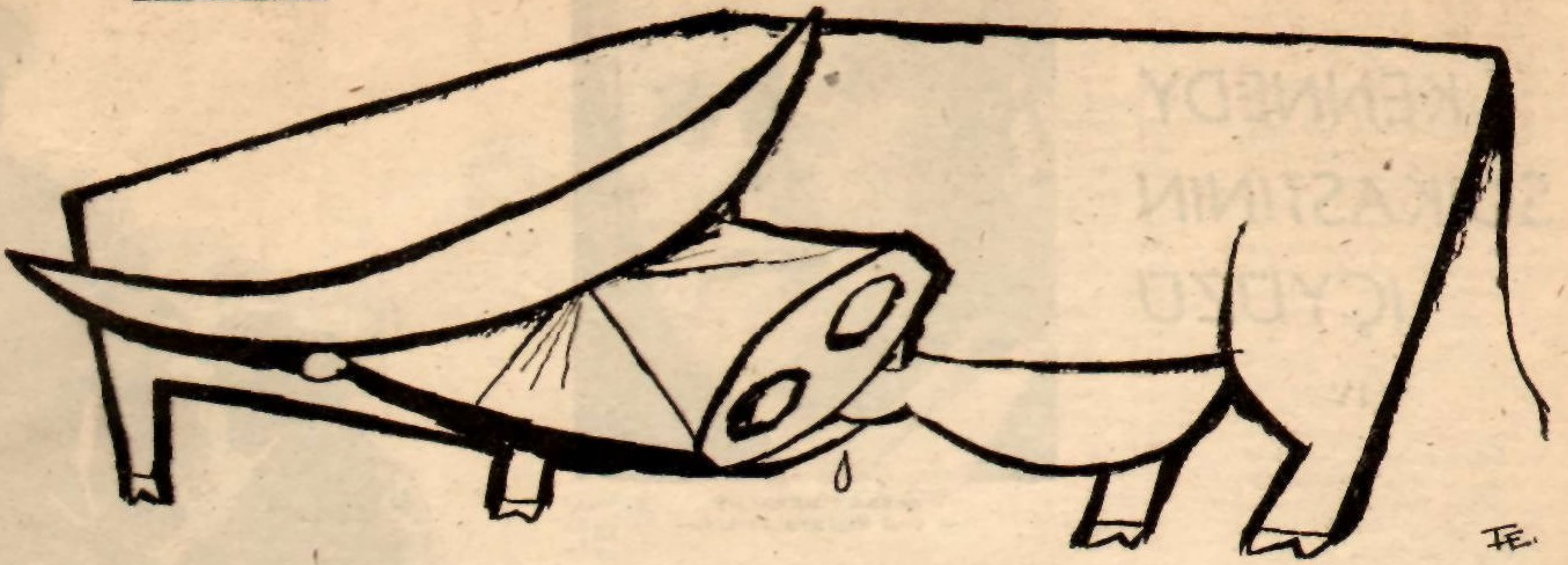
Masal dediğin böyle havada olur · Kış kıyamet, diz boyu kar · Üstelik yılbaşı... Bir taksi çekmişler kenara · Işık mışık hak getire · İşin iş, dedim, masalcı başı... O saat çaktım ilk kibriti · Elimde tanrısal bir ışık belirdi · Uzatmıyalım tıraşı... Ne nur yüzlü baba, ne Noel ağacı · Suratından düşen bin parça... İçerde bir Amerikan onbaşı... Andersen'in Kibritçi Kızı kucağında · Belli, derdi yok soğuktan yana... Açılmış kıçı başı... İkinci kibrit mi, Allah etmesin · Çocuk muyum, Andersen miyim ben · Acele kırdım ordan kirişi... Yeni yılın kutlu olsun ibrikçi başı...

Yiğide bakın, siz!.. Kirişi kırıyorum ordan, değil mi!. Elim varmıyor ikinci kibriti yakmaya!... Ne ödlekmişim o zaman ben, be!.. Değil kutudan ikinci kibriti çıkarıp yakmak, veryansın edecekin onlara!.. Kurban olayım sevene, sevişene... ama ne anlar çoluk çocuk kırıcısı sevmekten; sevişmekten ne anlar Amerikan onbaşı!.. İşin asıl firaklı yanı: o Amerikan onbaşı **sözü dergide** kurşun onbaşı **diye çıktı... Dergi sahibi** «Amerikan» **deme,** «kurşun» de! **dedi Ben de, utanmadan,** Olur, **dedimdi ona..**

Ama, gayrı, aklım erdi, yurtdaşlık nâmusum göğerdi... Amerikan onbaşısı'**na** Amerikan!, Kurşun'**a da** Kurşun! **diyorum artık...**

Diyeceğim: madem onlar Noel Baba'dan başladı, biz de onların Noel Baba'sından başlayacağız!...

Can YÜCEL

«Devlet Ana!»

Havana - Moskova çatışması

Tito - Stalin ve Kruşçef - Mao çatışmalarından sonra geçen hafta Küba Başbakanı Fidel Castro'nun Moskova'ya yönelttiği şiddetli hücumlarla Lâtin Amerika ortamında yeni bir ideolojik çatışma başgöstermiştir.

Küba Başbakanı Castro, ilerici Amerikan dergisi **«War and Peace Report»** un yazarı ve ayuızamanda Newyork Times'ın muhabiri olan Herbert *Matthews'e verdiği özel demeçte, Sovyetler Birliği* başta olmak üzere diğer bazı sosyalist ülkeler ile Küba arasında fikir ayrılığı olduğuou açıklayarak özetle şöyle demiştir:

«... Sovyetler Birliği gibi bazı komünist ülkeler, gün geçtikçe daha fazla maddi kazanç esasına dayanıyorlar. Dolayısıyla, kapitalistlere benzemeğe başlıyorlar...

... Sovyetler Birliği, Macaristan, Bulgaristan gibi ülkelerin gerici Lâtin Amerika idarecileriyle *ticaret* anlaşmaları imzalamaları sosyalistler arası dayanışma prensibine aykırıdır. Bu komünist ülkeler, bizi imhaya çalışan hükümetlere yardımda bulunmamalıdırlar...

... Birleşik Amerika ile barış içinde bir arada *yaşama politikası, yanlış esaslara dayatılmış bir* düşüncedir...»

Castro'nun bu demeci, sürpriz sayılacak yeni bir çıkış değildir; çatışmanın temelleri geçen ağustos ayında Havana'daki O.L.A.S. (Lâtin Amerika Halkları İşbirliği Konferansı) toplantılarında atılmıştır. Nitekim, bu toplantıda şöyle bir karar alınmış bulunuyordu:

«... Sovyetler Birliği'nin Lâtin Amerika'da yürüttüğü iktisadi ve mali işbirliği politikası takbih olunur...» Böylece, Havana Konferansı, Sovyetler Birliği'nin Şili, Brezilya, Kolombiya gibi gerici rejimlere sahip ülkelerle imzaladığı en son anlaşmaları sosyalist dayanışmaya aykırı bulduğunu belirtmiş oluyordu. Ancak, Moskova politikasının böyesine açıkça tenkit edilmesi, Havana Konferansı'nda ikilik yaratmış, bir kısım delegeler Moskova'dan yana çıkmışlardı. Hattâ, bu yüzden, toplantının yarıda kalması tehlikesi dahi belirmişti. Neticede yukarıdaki karar sureti çoğunlukla benimsenmiş, fakat gizli tutulmuştu.

İşte, Havana Konferansı'nda beliren eğilim, Castro'nun demeciyle açığa vurulmuş olmaktadır.

Batılı yorumcular, Castro'nun Sovyetler aleyhine sıraladığı iddialara, ekonomik bazı gelişmeleri eklemekten de geri kalmamaktadırlar. Bu iddialara göre, *Küba'nın* sanayii, *hattâ* şehirlerin elektriği tamamen petrol ithalâtına dayanmaktadır. Amerika ile bozuştuktan sonra Küba bu petrolü Sovyetler Birliği'nden sağlamağa başlamış, ancak yeteri kadar petrol ithal edilemediği için Küba'da *petrol sıkıntısı başgöstermiştir. Bundan, Sovyet* - Küba ticari ilişkilerinde, dolayısıyla genel ilişkilerde bir gevşeme olduğu anlamı da çıkartılmaktadır.

Gerek Castro'nun, gerekse batılı gözlemcilerin iddialarına karşılık, resmi Sovyet görüşü, Pravda Gazetesi'nde şu şekilde açıklanmıştır:

«... Sovyetler'in Lâtin Amerika ülkeleri ile *ticari alışverişlere girişmesini*, bu ülkeleri herhangi bir şekilde destekleme anlamına almak büyük hatadır. Lâtin Amerika'nın bir sürü gerici oligarşik rejimine herhangi bir yardım gayesi, bu alışverişlerde söz konusu değildir.

Sovyetler, Lâtin Amerika ülkeleriyle ticaretlerinde sömürme amacı da gütmemektedir. Bu ülkelere, siyasi karakterde şartlar koşmaya da kalkışmamaktadır.»

Havana - Moskova çatışmasının ortaya çıktığı bir sırada, Çin de tartışmaya karışmış ve Yeni Çin Ajansı'nın yayınladığı bir bültende Lâtin Amerika sosyalistlerine şu tavsiyelerde bulunulmuştur:

«... Lâtin Amerika ihtilâlcileri şu noktayı artık iyice anlamışlardır. Kendileri için iktidarı almanın yegâne doğru yolu, silâh gücüyle izleyecekleri yoldur. Tıpkı Çin halkının yaptığı gibi...

Kullanılacak taktik şudur:

1. Proleterlerin siyasi partisinin yönetiminde, köylü kütleler seferber olmalıdır. Büyük şehirler dışında çete savaşına girişilmelidir.

2. Toprak reformu gerçekleştirilmelidir.

3. Köylerde merkezler kurulmalıdır.

4. Bu merkezlerden hareket edilerek şehirler kuşatılmalıdır.

5. Şehirler işgal olunmalıdır.

Yoksa, revizyonist Sovyetler'in ortaya sürdükleri gibi, barışçı geçici devreler idrak ederek kapitalizmden sosyalizme geçmek; yahut iktidara parlamenter yollardan ilerlemek, yahut, mümkün olan en geniş anti-emperyalist cepheleri kurmak; yahut, kanuni yolları denemek, saçmalıktan öteye gidemeyecek palavralardır...»

Görülüyor ki, yüzeydeki görüntüleriyle Lâtin Amerika ortamı, sosyalistlerin karşısına iki farklı yol çıkartmaktadır:

1. Gerici faşist yönetimleri iktidardan indirip yerine sosyalist rejimleri geçirmek için ihtilâllere teşebbüs etmek,

2. Parlamenter çabalarla, kanuni hamlelerle sosyalistlerin iktidarı ele geçirmelerine çalışmak.

Ancak, söz konusu iki ihtimal karşısında şu nokta da hatırdan uzak tutulmamalıdır: Lâtin Amerika siyasi ortamına biçim veren, sadece sosyalistlerin ilerici hamleleri değildir. Aynı ortamı biçimlendiren bir diğer unsur da, gericilerin menfi baskılarıdır. Yani, sosyalistler parlamenter yoldan iktidara gelmek için mücadele ederken faşistler buna karşı çıkıp parlamenter değişikliklere imkân vermezlerse, o zaman ortam zorunlu olarak ihtilâlci şartlara sürüklenir. Nitekim, Küba Başbakanı Fidel Castro, Fransız Le Monde Gazetesi'ne 23 Ağustos 1967'de verdiği demeçte Küba ile Sovyetler Birliği arasındaki farkları şöyle özetlemişti:

«Sovyetler Birliği hata işleme lüksüne katlanabilir. Çünkü o büyük devlettir. Oysaki Lâtin Amerika ülkelerindeki sosyalist partiler, aynı büyüklük çapına sahip değildirler. Bu açıdan da, hatâ yapmanın lüksüne katlanamazlar...»

Ölümünden önce Castro'ya yolladığı mektubunda da Ernesto **«Che»** Guevara, Lâtin Amerika ülkelerine has sayılabilecek ortamı şöyle biçimlendiriyordu:

«... Lâtin Amerika'da ihtilâlci şartları yaratanlar Washington yöneticileridir ve onların kuklalığını yapan faşist Lâtin Amerika kompradorlarıdır...»

Emperyalistlerin ve onlarla işbirliği halindeki kompradorların demokratik ortamı yokettikleri ve sosyalistlerin parlamenter yoldan iktidara gelme imkânını ortadan kaldırdıkları ülkelerde tek alternatif kalmaktadır: İhtilâl!...

KENNEDY SUIKASTININ IÇYÜZÜ

IV

BAŞKAN KENNEDY
— Yeni Nazi'lerin Kurbanı—

Kennedy'yi 7 kişilik bir çete öldürmüştü

Mekin GÖNENÇ

● Penn Jones ve Norman Mailer dahil, bir çok yazarlar, Jack Ruby'nin vücuduna zehirli iğne ile canlı kanser mikrobu verilmek suretiyle öldürüldüğünü iddia etmektedirler. Bu hususta siz ne düşünüyorsunuz?

— Elimizde buna dair sağlam bir delil bulunmadığından, ne «doğru», ne de «yanlış» diyebilirim. Ne var ki, yaptığımız araştırmalar esnasında David Ferrie'nin evinde kanser üzerine ciddi araştırmalar yapmış olduğunu öğrendik. David Ferrie, kanser tecrübeleri yapmak üzere evinde beyaz fare beslemek suretiyle araştırmalar yapmakta idi. Hattâ bir defasında evinde 2 bin kadar beyaz fare bulundurmuş ve durumdan rahatsız olan apartman komşuları da kendisini polise şikâyet etmek zorunda kalmışlardı. Ferrie, çalışmaları üzerine raporlar hazırlıyor ve bunları New Orleans'ın bir çok tanınmış kanser uzmanları ile tartışıyordu. Gerçi bütün bunlar bir tesadüf olabilir, fakat bu suikastle ilgili o kadar garip «tesadüf»ler meydana geldi ki, kişi ister istemez bunları normal olarak karşılamıyor.

● David Ferrie'nin kişiliği ve suikastteki rolü hakkında daha etraflı bilgi verebilir misiniz?

— New Orleans'ın en tanınmış «pasif homoseksüel»lerinden birisi olan David Ferrie, siyasi fikir ve görüşleri bakımından aşırı «sağ» kanatta bulunmakta idi. Koyu bir Castro düşmanı idi. Castro 1959 yılında Sierra Maestra'da Batista kuvvetlerine karşı savaşırken. Ferrie, Castro'nun gerilla birliklerine gizli yollardan silah temin etmekte idi. Ne zaman ki Castro iktidarı ele geçirip Küba'da komünizmin esaslarını uygulamağa başlayınca, Ferrie âdeta kendisini aldatılmış olarak hissetti ve o andan itibaren de Castro'ya karşı derin bir nefret duymaya başladı. Bundan böyle de, kendisini, Castro ve rejiminin yokedilmesine adadı. Küba'dan gelen sürgünlerle temasa geçti ve onların eğitilmelerinde önemli roller oynadı. Kendisi aynızamanda bir pilot olduğu için çok kereler özel eğitimden geçmiş Küba'lı sürgünleri uçakla Küba üzerine götürüyor ve CIA hesabına çalışan bu ajanlar da paraşütle Küba topraklarına iniyordu. Kendisinin her uçuş görevi başına, Batista ordusunda subaylık yapmış olan Eladio Del Valle'den 1500 Dolar'a kadar ücret aldığı tesbit edilmişti.

Ben, Del Valle ile David Ferrie arasındaki ilişkiyi tesbit etmek imkânı bulamadım. Zira Del Valle'yi sorguya çekmek üzere ararken kendisinin «Ferrie'nin öldüğü gün, yani 22 Şubat 1967 günü Miami şehrinde kalbine tabanca ile ateş edilip, ayrıca kafatası da pala darbesiyle yarılarak öldürüldüğünü haber aldım. Eladio Del Valle'nin dosyası hâlâ Miami Polis Müdürlüğü'nde, faili bulunmamış cinayetlere ait rafta bekleyip durmaktadır.

«Domuzlar Körfezi Çıkartması»ndan sonra Ferrie, Kennedy'den de nefret etmeye başlamıştı. Kennedy'nin Amerikan Hava Kuvvetleri'ni Castro düşmanı Küba'lıların yardımına göndermemesi, Ferrie ile benzerleri üzerinde derin bir hayal kırıklığı yaratmıştı. Ne zaman ki Kennedy yönetimi, Sovyet Rusya ve diğer komünist ülkelerle barışçı bir politikaya yönelince, bizzat Kennedy'nin kendisi Küba'lı sürgünlerin desteklenmemesi için CIA yetkililerine emir vermişti. İşte o zaman, David Ferrie, Castro'dan ne kadar nefret ediyorsa, Kennedy'den de o derece nefret duymaya başlamıştı. Sonrası da malûm...

● Clay Shaw'un suikastteki rolünü açıklar mısınız?

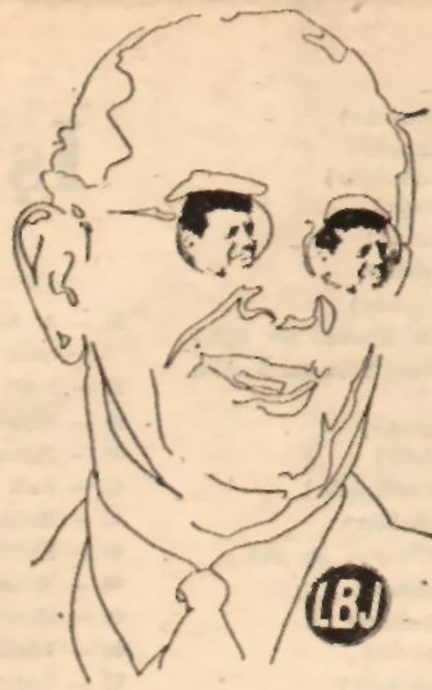
— Clay Shaw, bu dâvada sanık olarak duruşmaya çıkacak tek kişi durumundadır. Bu bakımdan, kendisinin suikastteki rolünü açıklamanın, birçok delillerin ortadan kalkmasına sebep olabileceği için kendisinin suikastle ilişkisini şimdilik açıklayamayacağım. Duruşma esnasında dünya kamuoyu her şeyi etraflı şekilde öğrenecektir.

New Orleans Savcısı Garrison «Sonuna kadar uğraşıp kaatillerin maskelerini yüzlerinden sıyıracağım» diyor...

Oswald'ın durumu

● Siz bir ara, Başkan Kennedy'ye suikast esnasında birden fazla kişinin ateş ettiklerini ve üstelik Oswald'ın ateş edenler arasında bulunmadığını söylediniz. Hangi

JOHNSON
—Canileri koruyor mu? —

delillere dayanarak bu hususu iddia etmektesiniz?

— Komisyon raporunda, kitap deposundan cumhurbaşkanına ateş edenin Oswald olduğu belirtildi. Ortada bu iddiayı çürütebilecek bir çok sebep ve deliller bulunmaktadır. 25 cilt tutan Warren Komisyonu raporlarının bizzat kendisi, kendi kendini çürüten sonuçlarla dolu... Şimdi bunlar üzerde teker teker duralım:

Komisyon raporlarına göre, Oswald'ın çalışmakta olduğu kitap deposudan Kennedy'nin bindiği otomobile iddia edilen mermiler, en azın **bile üç el ateş edilmiş ve bunlardan ikisi isabet kaydetmişti.** Üç el ateşleme arasındaki zaman farkı 4.8 ile 5.6 saniye arasında değişmekte idi. Yine Warren raporuna göre, her üç ateşleme de aynı silahla yapılmıştı.

Şimdi gelin, hep birlikte kitap deposunda bulunan ve Oswald'a ait olan teleskoplu tüfeği mekanik açıdan inceleyelim. Suikastte kullanıldığı iddia edilen «Mannlicher - Carcano» markalı tüfek, bugün için piyasada mevcut en kötü kaliteli silâhlardan biridir. Üstelik, silah üzerinde yapılan incelemede, çok önceden teleskobunun yerinden oynamış olduğu ve bunun da nişanlamaya çok büyük etkisi olduğu görülmüştü. Hattâ komisyonun emri ile tüfekle atışlar yapıp mekanik durumu hakkında rapor hazırlayan FBI silah uzmanları, denemelerinden önce teleskobu tamir ettirmek zorunda kalmışlardı. Bütün bunlardan başka, suikastte kullanılan mermiler de, yirmi yıllık bir stoktan alınmıştı ki, böyle bir tüfek ve bu kadar eski mermilerle hiçbir tutukluk yapmadan 4.8 ile 5.6 saniye gibi kısa bir zaman içerisinde hareket halinde bulunan bir hedefe üç el sıhhatli atış yapabilmek, gerçeklere aykırıdır. Bizim kanaatimize göre, cinayetin işlendiği iddia edilen tüfek, Oswald'ın evinden alınıp kitap deposuna saklanmıştır. Üstelik tüfek üzerinde hiçbir parmak izine de rastlanmamıştı.

Şimdi de Oswald'ın suikast sırasındaki hareketleri üzerinde duralım. Cumhurbaşkanına ateş edildikten hemen bir kaç saniye sonra polis memuru Roy Truly ve Morrison Baker derhal kitap deposuna giriyorlar. Bu kişiler depoya girdiklerinde Oswald'ı bizzat binanın ikinci katındaki kafeteryada Coca - Cola makinesinin yanında ayakta dikilirken görüyorlar. Kendileri aynı ifadeyi Warren Komisyonu'na da vermişlerdi. Şimdi de olayları bir sinema şeridi halinde gözlerinizin önünden geçirin. Oswald, binanın altıncı katından cumhurbaşkanına üç el ateş ediyor, tüfekteki parmak izlerini temizliyor tüfeği aynı katta kitap kasalarının altına saklıyor ve altıncı kattan ikinci kata gelip Coca - Cola makinesinin yanında dikiliyor. Bizzat yerinde yapılan denemeler, bunun imkânsız olduğunu açıkça göstermiş bulunuyordu.

Oswald'ın 22 Kasım günü cumhurbaşkanına ateş etmediğine dair de elimizde sağlam deliller var. Şöyle ki:

Oswald yakalandıktan sonra polis müdürlüğünde «nitrat» denemesine tabi tutulmuştu. Yapılan test sonucunda kendisinin 24 saat zarfında tüfekle atış yapmadığı kesin olarak ortaya çıkmıştı.

Bizler, ayrıca, kitap deposunda Oswald'ın «**Mannlicher - Carcano**» markalı tüfeğinden başka bir tüfeğin de bulunduğuna dair deliller ele geçirmiş bulunmaktayız. Şöyle ki:

Suikastten hemen sonra, takriben **saat 13.00 sıralarında çekilen bir si**nema filminde kitap deposunu terkeden polis memurları görülüyor. Bu memurlardan biri elinde cinayetin işlendiği tüfeği taşımaktadır. Binanın önünde toplanmış bulunan halk ve basın fotoğrafçıları, bu polis memurundan tüfeği kendilerine göstermesini istiyorlar. O da, tüfeği elleri ile başının üzerine kaldırıp kendilerine gösteriyor ve bu arada basın fotoğrafçıları tüfeğin resmini çekiyorlar. **Biz hem sinema filmini hem de o anda çekilen fotoğrafları inceledik. Ne var ki, fotoğraflar ve filimdeki tüfeğin üzerinde teleskop bulunmamaktadır.** Halbuki Oswald'ın tüfeği teleskop taşımakta idi. Öyleyse polis memurunun gösterdiği tüfek, Oswald'ınki değildi. Üstelik bu tüfek, Oswald'a ait «**Mannlicher - Carcano**»nun kitap deposunda bulunmasından tam yirmi dakika önce bulunup halka ve basın mensuplarına gösteriliyordu. Warren Komisyonu, bunların hiçbirini dikkate almamıştı.

Bütün yukarıdaki açıklamalarıma göre, bu konuyu şu şekilde özetleyebiliriz:

Oswald, suikastı tertipleyen şebekenin bir üyesi idi. Başkan Kennedy'ye Oswald'ın çalışmakta olduğu kitap deposundan olduğu gibi ayrıca bindiği otomobilin ön tarafına düşen çayırlı bir tümseğin arkasından ve bir de Dal - Tax isimli şirkete ait binadan ateş edilmişti. Bu atışlardan hiçbiri Oswald tarafından yapılmadığı gibi, mermilerin hiçbiri de kendisinin «**Mannlicher - Carcano**»sundan ateşlenmemişti.

Üç noktadan ateş

● **Başkan Kennedy'ye ateş edenler ve bunların mevzilendikleri yerler hakkında daha fazla izahat verebilir misiniz?**

— Bizler bugüne kadar toplayabildiğimiz delillerden ve bunlar üzerinde yaptığımız değerlendirmelerden, Cumhurbaşkanı Kennedy'nin aşırı sağcı ve Castro aleyhtarı maceraperestlerden kurulu yedi kişilik bir gerilla grupu tarafından öldürüldüğü sonucuna varmış bulunmaktayız. Yukarıda da açıklamış olduğum gibi, Kennedy'ye yalnızca tek bir noktadan değil, üç ayrı noktadan ateş edilmişti.

Bunlardan birisi, Oswald'ın çalışmakta olduğu ve cumhurbaşkanının arka tarafında kalan kitap deposu idi. İkincisi, başkanın bindiği otomobilin sağ-ön tarafına isabet eden üzeri çayırla örtülü küçük bir tümsekti. Şayet Warren raporunu dikkatli bir şekilde inceleyecek olursanız, bizzat raporda «Dealey Plaza» civarında bulunan tanıklardan en az üçte ikisinin bu tümseğin gerisinden gelen tüfek sesleri işittikleri ve aynı anda tam o noktada duman gördükleri hususlarında ifade verdiklerini okuyacaksınız. Bu iddiamızı sağlamlayan diğer bir delil de suikast esnasında çekilmiş olup «**Life Dergisi**»nde yayınlanmış bulunan fotoğrafın bizzat kendisidir. Fotoğrafta, Başkan'ın yediği kurşun tesiriyle geriye doğru yıkılmakta olduğunu göreceksiniz. Şayet kurşun geriden girmiş olsaydı, başkanın ön tarafa doğru yıkılmış olması gerekirdi. Bunun aksi, Newton kanununu inkâr etmek olur. Üstelik Kennedy hastaneye kaldırıldığında, kendisinin aldığı yaraları inceleyen bir çok doktor, boynundaki yaranın, kurşunun «giriş» yarası olduğunu belirtmişlerdi. Bu da Kennedy'ye ön cepheden ateş edildiğini doğrulamaktadır. Ne var ki, daha sonra bu doktorlardan bazıları, bu ifadelerini değiştirmek gereğini duymuşlardır.

Yaptığımız incelemelerde ve uygulamalarda, bu tümseğin arkasında enazından dört kişinin bulunduğu sonucuna vardık. Bunlardan ikisi, oradaki küçük bir kaya parçasının diğer ikisi de onların sol ilerisindeki tahta manianın arkasına mevzilenmişlerdi. Bu dört kişiden ikisinin görevi, ellerindeki silahlarla başkana ateş etmek diğer ikisinin ise tüfeğin fırlattığı mermi kovanlarını düştükleri yerden toplamaktı. Bu şekilde deliller ortadan kaldırılmış oluyordu. Yine yaptığımız değerlendirmelere göre, bu tüfek ve mermilerin tahta manianın tam gerisinde kalan bir noktaya parketmiş olan otomobilin arka deposuna konulduğu ve suikastten bir süre sonra da otomobilin o noktadan uzaklaştığı sonucuna vardık. Şayet suikastten hemen sonra çayırlı tümseğin civarında bulunan bütün otomobiller aranmış olsaydı, bu silahlar mutlak surette ele geçecek ve başkana ateş edenlerin gerçek kimlikleri kolayca ortaya çıkacaktı.

Kennedy'ye ateş edilen üçüncü nokta ise, yine kendisinin arka tarafında kalan Dal-Tex isimli şirkete ait bina idi.

CIA'nın tutumu

● **CIA teşkilatının bu dâva dolayısıyla niçin size karşı cephe almak zorunluluğunu duyduğunu açıklar mısınız?**

— Oldukça basit... CIA, bizlerin çıkardığı sonuçlardan memnun kalmamıştı. Çünkü bizler Kennedy'yi öldürenlerin ayrıntısız eski CIA ajanları olduklarını ve CIA'nın Warren Komisyonu'na sahte delil ve belgeler verdiğini birbir ispatladık. Tabii ki, bu, CIA'nın işine gelmiyordu. Bizleri kamu nazarında küçük düşürebilmek veya ortaya attığımız iddiaların hiçbir esasa dayanmadığı fikrini yaratabilmek için CIA bazı basın organları ile televizyon prodüktörlerine yüzbinlerce dolar dağıtmıştı. Fakat ben hayatta oldukça ve bu menfur suikastin gerçek katilleri kesin olarak ortaya çıkmadıkça, savaşı bırakmayacak, sonuna kadar uğraşıp kaatillerin maskelerini yüzlerinden sıyıracağım...

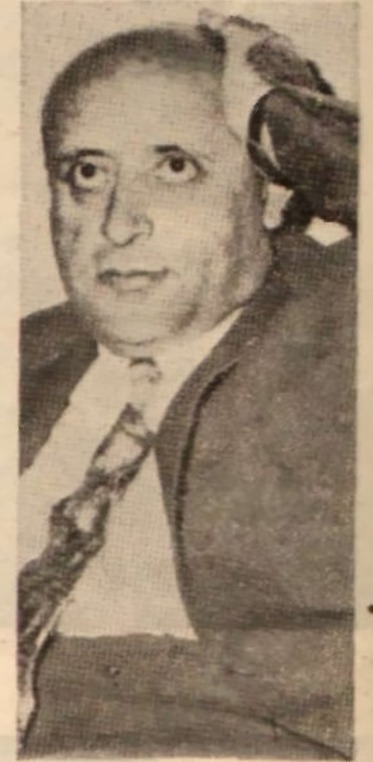
SON

İşte kıyılan

1 — Feyzullah Ertuğrul (TÖS Genel Başkanı)
2 — Fevzi Çimen (TÖS Niğde Şb. Başkanı)
3 — Mehmet Oztekinyiğit (TÖS Kayseri Şb. Bşk.)
4 — Nafiz Şentürk (TÖS Balıkesir Şb. Bşk.)
5 — A. Kaya Turan (TÖS Enez Şb. Bşk.)
6 — M. Kâmil Karadeniz (Çorum TÖS Şb. Bşk.)
7 — Halil Akyavaş (TÖS İzmir Şb. Bşk.)
8 — Hayrettin Karademir (Sendikal eylemde bulunmuştur)
9 — Kâzım Sayman (Torbalı'da TÖS şubesi kurmaya teşebbüs etmiştir)
10 — Bahri Özdemir (Sendikal eylemde bulunmuştur)
11 — Sezai Şirin (Sendikalıdır)
12 — Sabri Deniz (Sendikalıdır)
13 — Remzi Akcan (Sendikalıdır)
14 — Dursun Süren (Sendikalıdır)
15 — Ahmet Başaran (Sendikalıdır)
16 — Suat Çağa (TÖS Bursa Şb. Bşk.)
17 — Lütfi Özer (Sendikalıdır)
18 — Muzaffer Aktuğ (Sendikalıdır)
19 — Abidin Ötügen (Sendikalıdır)
20 — Abdullah Ertürk (Sendikalıdır)
21 — Orhan Şemi (Sendikalıdır)
22 — Ruhi Kaynak (Sendikalıdır)
23 — Basri Soyalp (Sendikalıdır)
24 — Şevket Soyalp (Sendikalıdır)
25 — Süleyman Beyhan (TÖS Kocaeli Şb. Bşk.)
26 — Cahit Batmaz (TÖS Genel Yönetim Kurulu üyesidir)
27 — Erdal Özmen (Sendikalıdır)
28 — Celâl Alakuş (Sendikalıdır)
29 — Hasan Kalafatoğlu (Sendikalıdır)
30 — Halil Karaman (Sendikalıdır)
31 — Mustafa Ertaş (TÖS Kütahya Şb. Bşk.)
32 — Kemal Yüce (Sendikalıdır)
33 — Nermin Tunca (Sendikalıdır)
34 — Hamza Kaya (Sendikalıdır)
35 — O. Edip Balkır (Sendikalıdır)
36 — Suphi Kırdan (Sendikalıdır)
37 — A. Nuri Macit (Öğretmen Kıyımı adlı kitabın yazarı)
38 — Salih Orhan (Sendikalıdır)
39 — Necati Altınsoy (TÖS Şube yöneticisi)
40 — Behzat Ay (Tanınmış bir yazardır)
41 — Faik Acar (Sendikalıdır)
42 — Refik Bilge (Sendikalıdır)
43 — Eşref Aydın (Sendikalıdır)
44 — Hasan Yılmaz (Sendikalıdır)
45 — Mustafa Barış (Sendikalıdır)
46 — Tasvir Burkay (Sendikalıdır)
47 — Fedai Can (Sendikalıdır)
48 — Mehmet Çakır (TÖS Tavşanlı Şb. Bşk.)

Gerçekleri yalanlamağa kalkışırken Başbakanlığı da yalancı duruma düşüren

Eğitim Bakanı Ertem istifa etmelidir !

DEMİREL
(O da töhmet altında)

Öğretmen kıyımının halkoyunda yarattığı şiddetli tepki karşısında paniğe kapılan Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem makamının ciddiyetine yakışmayacak bir tutumla halkı aldatma yoluna sapmış, hatta bu arada kendi mensup olduğu hükümetin başbakanını dahi yalancı durumuna düşürmek gibi bir gaflete sürüklenmiştir.

30 devrimci kuruluşun düzenlediği **«Öğretmen Kıyımını Protesto Haftası»** dolayısıyla yayınlanan bir broşürde açıklanan acı gerçekleri hasıraltı etmek isteyen Ertem **«Bu broşürde yayınlanan bütün rakamlar yalandır. Bu broşür yalandır. Bütün yazılar yalana dayanmaktadır»** demiştir.

Protesto Haftası'nı düzenleyenlerden TMGT Başkanı Alp Kuran bunun üzerine bir basın toplantısı yaparak Milli Eğitim Bakanı'nın bu yaygaracılık gayretini resmi ve bilimsel kaynaklardan aldığı rakkamlarla çürütmüş ve **«İşin garip ve ilginç yanı şudur ki, broşürde yer alan rakkamlar genellikle Başbakanlık yayınlarından alınmıştır. Böylece bakan, devrimci ve Türkiye'ci kuruluşları suçlayayım derken, Başbakanlığı yalancılıkla suçlamıştır»** demiştir.

Broşürde yer alan rakkamların yalan olmadığının, tersine bakanın resmi yayınları gizlemeğe kalkışarak yalan söyleyip halkı aldatmaya çalıştığının kesin ve vesikalara dayanan delilleri şunlardır:

1 — Broşürde okul sayısı *31.887 olarak zikredilmiştir.* Bu rakkam Bakanın iddia ettiği gibi yalan değildir. Başbakanlık İstatistik Enstitüsü yayınlarından alınmıştır. Rakkamın doğruluğu için bakınız: Türkiye İstatistik Yıllığı 1964-65 Başbakanlık İstatistik Enstitüsü, Yayın no: 516, Sayfa 194.

2 — Broşürde okuma-yazma *bilmiyen* **vatandaş sayısı 13** milyon **284 bin 824 olarak** belirlenmiştir.

Başbakanlık yayınlarına göre okuma-yazma bilmiyenlerin sayısı bu rakkamdan **346** bin kişi fazlasıyla, **13 milyon 625** bindir.

(Bakınız: **Türkiye İstatistik Yıllığı 1964-1965,** Başbakanlık İstatistik Enstitüsü yayın no: 510 sayfa 78).

3 — *Broşürde, hiç okulu ol*mayan köy sayısı 13 bin olarak gösterilmiştir.

Başbakanlık Devlet Plânlama Teşkilâtına göre ise, 1962 yılında «23 bin köyde okul yoktur»

(Bakınız: Kalkınma Plânı Hizmetler Alanında **Halka neler getiriyor?** Başbakanlık Devlet Plânlama Teşkilâtı Yayını, S. 7).

4 — Broşürde 10,5 milyon insan mağara ya da benzeri evlerde yaşamaktadır denilmektedir. Bundan kasdedilen şeyin insanca yaşamağa elverişli olmayan konutlar olduğu açıktır.

Nitekim İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânına göre **«1965 de köylük yerlerdeki toplam konut sayısı 3 milyon 430 bindir. Bunun 16 bini çadır mağara gibi konutlardır. Mevcut konutların yüzde 17'si çürüktür.** Tüm konutların yüzde **55,5'inin pek az penceresi camlıdır. Diğerleri tahta ve ben**zeri maddelerle kaplı olan pencereye sahip konutlardır.

200.000 konutun hiç penceresi yoktur. Köy konutlarının pek büyük kısmı en basit an-

lamdaki yıkanacak yerden mahrumdur. 1963 yılında köylerin sayısı ise 65 bin 277'dir. Köylerde ortalama aile büyüklüğü 6 kişidir. Oda başına düşen nüfus 2,7'dir. 1966 yılı sonunda 65 bin köy yerleşme yerinin 25 bininin (yüzde 30) içme suyu yoktur. 19 bininin (yüzde 28) içme suyu yetersizdir. 1966 yılında ele alınan projeler tamamlandığı takdirde elektrikli köy sayısı 693 olacaktır.

öğretmenler

49 — Saffet Çalışır (TÖS Antalya Şb. Sekreteri)
50 — Ahmet Güney (TÖS Antalya Şb. Saymanı)
51 — Adnan Kadıoğlu (TÖS Antalya Şb. Yön. Kur. Üyesi)
52 — Ömer Serin (TÖS Elmalı Şb. Bşk.)
53 — Tevfik Şahin (Antalya Öğr. Dern. Bşk.)
54 — Bekir Ünal (TÖS Manavgat Şb. Yön. Kur. Üyesi)
55 — Rahmi Vural (TÖS Antalya Şb. Bşk.)
56 — Hayrullah Erçetin (Sendikalıdır)
57 — Hüseyin Girgin (TÖS Sarayönü Şb. Bşk.)
58 — Şemsettin Kılıçaslan (TÖS Keçiborlu Şb. Sekreteri)
59 — Yusuf Ziya Özgür (Sendikalıdır)
60 — Azmi Karadeniz (Sendikalıdır)
61 — M. Abdülkadir Karadeniz (Sendikalıdır)
62 — İlyas Kıvrakdal (Sendikalıdır)
63 — Kemal Noyan (Sendikalıdır)
64 — Hasan Sönmez (TÖS Doğanşehir Şb. Bşk.)
65 — Mehmet Şahin (Sendikalıdır)
66 — Bekir Yıldırım (27 Mayıs'ı savunduğu için)
67 — İsmail Yılmaz (TÖS Uzunköprü Şb. Bşk.)
68 — Ahmet Toptaş (Sendikalıdır)
69 — İhsan Taşkıran (Sendikalıdır)
70 — Şahbaz Nebioğlu (Sendikalıdır)
71 — Selma Gülen (Sendikalıdır)
72 — İsmail Yılmaz (TÖS Nallıhan şubesini açmıştır)
73 — Raif Atlas (Sendikalıdır)
74 — Haşim Özonur (Sendikalıdır)
75 — İshak Çetin (Sendikalıdır)
76 — Zeki Korkmaz (Sendikalıdır)
77 — Muharrem Mucuk (Sendikalıdır)
78 — Necla Altınsoy (Sendikalıdır)
79 — Recep Doruk (Sendikalıdır)
80 — Hüseyin Bozdoğan (Sendikalıdır)
81 — Hüseyin Ekinci (Sendikalıdır)
82 — Ziya Eyice (Sendikalıdır)
83 — Samı Avcı (Sendikalıdır)
84 — Mustafa Aslan (Sendikalıdır)
85 — Mustafa Ekinci (Sendikalıdır)
86 — İhsan Kılavuz (Sendikalıdır)
87 — Sadiye Ertan (Sendikalıdır)
88 — Mehmet Karaman (Sendikalıdır)
89 — Mehmet Testeli (Sendikalıdır)
90 — Kerim İşbilir (Sendikalıdır)
91 — Cemal Esen (Sendikalıdır)
92 — Ahmet Gürsoy (Sendikalıdır)
93 — İlhan Katmer (Sendikalıdır)
94 — Mehmet Erdal (Sendikalıdır)
95 — Necati Akın (Sendikalıdır)
96 — Necati Erol (Sendikalıdır)
97 — Yusuf Kurkut (Sendikalıdır)
98 — Nazım Atabeyoğlu (Sendikalıdır)
99 — Hasan Cirit (Sendikalıdır)
100 — Münir Özkan (Sendikalıdır)

(Kalkınma Plânı II, Beş Yı 1968-1972, Resmi Gazete, sayfa 71-72.)

Bu rakkamlar ortada dururken Milli Eğitim Bakanının «broşürde yer alan rakkamlar bütünüyle yalandır» sözü Bakanın Türkiye'nin gerçeklerinden ve doğrularından ne kadar uzakta yaşadığını göstermektedir.

Kaloriferli, elektrikli, asansörlü, akarsulu, buzdolaplı, lüks apartman dairelerinde yaşayan Bakan Ertem, böylece kendisinden başka nasıl hiç kimseyi düşünmediğinin delilini vermiş broşürdeki rakkamı yalan olarak nitelerken halkın yaşantısıyla ve dertleriyle ne kadar az ilgili ve halkın acısını yüreğinde duymaktan ne kadar uzak oduğunu göstermiştir.

5 — Broşürde doğan her yüz çocuktan 40 tanesinin öldüğü söylenilmektedir.

(Kaynak: Doç. Dr. Osman N. Koçtürk, Beslenme ve Yeni Sömürgecilik, İstanbul, 1966 sayfa 8.)

Buraya kadar broşürde yer alan rakkamların Bakanın iddia ettiği gibi yalan olmadığı, aksine resmi belgelere dayanan doğrular olduğu ispatlanmıştır. Aşağıda da bakanın yalanları delilleriyle ve vesikalarıyla ispat edilmektedir.

Broşürde okula gidemiyen çocuk sayısı iki milyon 512 bin 511 olarak gösterilmiştir. Bakan Ertem ise verdiği demeçte bu rakkamın yalan olduğunu «**bugün yurdumuzdaki okul çağındaki çocukların sayısının 5 milyon olduğunu ve okuma-yazma çağındaki çağındaki çocukların yüzde 85'inin okula kavuştuğunu**» iddia etmiştir.

Oysa gerçekler şundan ibarettir:

— 222 sayılı ilk öğretim ve eğitim kanununun üçüncü maddesine göre okul çağı 7-14 yaşlarıdır.

— 1965 yılında okul çağında olan çocukların **sayısı** 6 milyon 447.827

(Bakınız: Türkiye İstatistik Yıllığı 1964-1965, Başbakanlık İstatistik Enstitüsü yayın no: 510 sayfa 90)

— 1965 yılında okula gidebilen çocuk sayısı ise (kız-erkek) 3.924.326'dır.

(Bakınız: Türkiye İstatistik Yıllığı 1964-1965, sayfa 194.)

— Şu halde okul çağında olup okula gidemiyen çocuk sayısı:

6.437.827 — 3.024.326 — 2.513.501'dir.

Başbakanlığın yayınında yer alan bu rakkam broşürde yer alan rakkamdan yüksektir.

Öte yandan yukarıdaki rakkamlar okul çağındaki çocukların % 85'inin okula kavuştuğu yolundaki iddiaların yalan olduğunu ispatlayan resmi belgelerdir. Bakanın iddiasının aksine okul çağındaki çocukların % 35'i okuldan yoksundur.

Alp Kuran, basın toplantısına şöyle son v r

«Nihayet Milli Eğitim Bakanı Ertem'in öğretmen kıyımıyla ilişkin sözlerine değinmek istiyorum. Bakan Ertem öğretmen kıyımı yapılmadığını iddia etmektedir. Biz bu konuda şimdilik Bakan Ertem'in yüz öğretmeni nasıl kıydığının delillerini isim zikretmek suretiyle vereceğiz.

Yukarıdaki listede görüleceği gibi kıyılan öğretmenlerin % 90'ından fazlası TÖS'e mensup olan veya devrimci tanınan öğretmenlerdir. Kanımızca 100 öğretmene ait olarak sunduğumuz belge, olayın mahiyetini ve önemini ortaya koymak için yeterlidir. Bir insanın katil olması için mutlaka on binlerce kişiyi öldürmesi gerekmez. Bir kişiyi öldüren kişi de katildir. Haksız tasarruf sayılarda yapılacak indirimlerle mazur gösterilemez.

Bakanın Türkiye'nin çeşitli illerinde uyguladığı kanunsuz tasarruflarla tüm Atatürkçü ve devrimci öğretmenleri sindirmek istediği açıktır.

Bütün bu açıklamalardan sonra görülüyor ve anlaşılıyor ki, bugün Türk öğretmenlerine uygulanan kanun ve ahlâk dışı tertipler ve baskılar, Türkiye'yi ışıktan yoksun etmek Türk halkını karanlıklara boğmak girişimlerinin ifadesidir. Türk Ulusunu sevenler elbette buna izin vermiyecekler Türkiye'nin ışığını kestirtmiyeceklerdir.

Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yapısını delilleriyle ortaya koymuş bulunuyoruz. Bu yapıdaki bir kişinin Milli Eğitim Bakanlığını işgal etmesinin Türkiye'nin geleceği bakımından taşıdığı tehlike açıktır. Çünkü Milli Eğitim Bakanlığı Türk Ulusunun geleceği demek olan Türk gençliğinin yetişmesini tayin eden başlıca makamdır.

Bakan Ertem bugün içine düştüğü durumdan sonra bilmiyoruz işgal ettiği makamda daha fazla oturabilecek ve öğretmenlere ve öğrencilerin anababalarına çekinmeden hitap edebilecek midir?

Bu durumda Bakan Ertem'in herhalde istifa etmesi gerekir.»

İLHAMİ ERTEM (Kim yalan söylüyor?)

AP iktidarının «öğretmen kıyımı» na kurban giden öğretmenlerden bir grup toplu halde

DIŞ YORUM

Dünyayı sarsan bir yıl daha: 1967

Hüseyin BAŞ

«Dünya'nın en büyük askerî gücüne karşı savaş sürdüren Vietnam halkını saygıyla anmamak mümkün değildir. Cesaret ve vakarla sürdürülen bu savaş bütün insan soyunun onuru, yüzakıdır.»

Pierre Mendes - France

Yeni yılın ilk günlerinin bazen yorucu, çoğuncadır lendirici ama kaçınılmaz bir biçimde umutlu atmosferinden kurtulup eski yılın politik olaylarının muhasebesine girişenler, dünya barışını tehdit eden uluslararası büyük meselelerin yeni yılla çözüme yönelmek şöyle dursun, giderek daha da ciddi açmazlara sürüklendiğini tesbit etmekte güçlük çekmeyeceklerdir.

1967 yılında Vietnam savaşının daha da şiddetlenerek sürüp gitmesi doğu-batı ilişkilerinde General de Gaulle'ün tek başına ve güçlü bir biçimde götürdüğü buz çözümü dışında, engelleyici bir unsur olarak ağırlığını duyurmuş, Alman meselesi bütün çabalara rağmen sürüncemede kalmış, Avrupa, nükleer silahsızlanma meseleleri çıkmazdan kurtulamamıştır. Üçüncü Dünya, özellikle Ortadoğu ve Akdeniz büyük çatışmalara sahne olmuş, siyah kıta birbirini kovalayan darbeler ve iç savaşlarla sarsılmış, üç kişiden birini Çin'li olduğu bir dünyada Çin ulusu, sanki başka bir dünyanın sakinleri imiş gibi, yüz karası bir vurdumduymazlıkla bir kez daha uluslararası örgütün dışında bırakılmıştır.

Vietnam savaşı Anglo - Amerikan emperyalizminin mihenk taşı niteliğindedir. Tarihin bu en iğrenç sömürü savaşının uzantısında diğer sömürü savaşları yer almaktadır.

Ne var ki, insanlığın bugünkü aşamasında, emperyalizm, sömürüyü dilediğince sürdürmekte, gün geçtikçe daha büyük engel ve dirençle karşılaşmaktadır.

Ortadoğu'da İsrail saldırısı, görünüşteki başarısına rağmen, bağımsızlık hareketlerinin sembolü olan Nâsır'ı yıkmaya yetmemiş, tam tersine, emperyalizm yağlı petrol kuyruğunun elden kaçacağı korkusuyla giriştiği budalaca harekette bugün hiç arzu etmediği bir yere gelmiştir. Buna karşılık Nâsır'cı etki, karşı güçlerin büyük imkânlarına rağmen bugün Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki muazzam çıkarları için eskisinden daha tehlikeli bir hale gelmiştir. Anglo - Amerikan emperyalizminin, zararın neresinden dönülse kârdır politikasına dönerek, İsrail silahlı kuvvetlerinin işgal ettikleri topraklardan geri çekilmesini öngördüğü şu sırada İsrail savaş çılgınlarının son bir çırpınışla dünya barışını yeniden ve bu kez çok daha ciddi sonuçları olabilecek tehlikelere atmaları mümkündür.

Ortadoğu'nun ve aynı zamanda bütün dünyanın güvenliğini yakından ilgilendiren Arap - İsrail çatışması karşısında Türkiye'nin politikası, görünüşte barış yönünde, dolayısıyla olumludur.

Ancak bu politika, dinamik olamamış, sözde kalmaktan öte gidememiştir. Gerçi Türk Hükümeti **«Günümüzde hiçbir ülkenin kuvvet zoruyla toprak ilhak edemeyeceği»** ilkesine sahip çıkarak İsrail'i tıpkı Vietnam savaşı karşısında takınılan tavır gibi, ölçülü ve dolaylı da olsa akıl yoluna davet etmiştir. Ancak bu politikanın müeyyidesinin bulunmayışı takınılan tavrı sadece **«bir tavır»** olmaktan ileri götürmemektedir. Buna karşılık sosyalist ülkelerin, üçüncü dünyanın ve Fransa'nın bu konudaki politikaları sözden öte bir dinamiğe de sahiptir. Türkiye bölgede barışı sağlamayı amaçlayan hareketlere, tıpkı General de Gaulle gibi, tıpkı sosyalist ve üçüncü dünya ülkeleri gibi dinamik bir biçimde bilfiil katılmalı saldırganın yeni saldırılara girişmesine bütün gücüyle engel olmalıdır.

1967 yılı içinde Türkiye'nin doğulu komşularıyla karşılıklı dostluk ve iyi komşuluk ilkesi yönünde sürdürdüğü ilişkiler hakkında da aynı şeyleri söylemek mümkündür. Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya ve öbür doğulu ülkelerle sürdürülen ilişkiler artık **«dostluk»** demeçleri ve ziyaretleri çerçevesini aşmak, daha somut bir işbirliğine yönelmek zorundadır. Türkiye batılı müttefiklerinin doğu ile ilişkilerini geliştirmekte birbiriyle yarıştıkları bu sırada tarihsel ve coğrafi konumunun kendisine verdiği avantajlardan öncelikle yararlanmalı ülkemizin yüksek çıkarları için son derece önemli sayılması gereken bu yarışta geride kalmamalıdır.

Ortadoğu krizinin sürüp gittiği bir sırada Akdeniz'in ortasında içten içe kızan başka bir barut fıçısı patlamak için yıl sonunu beklememiştir. Kıbrıs kazanının birdenbire kaynamasının ardındaki gerçek nedir? Birleşik Devletler neden birdenbire Kıbrıs'la bu derece yakından ilgilenmeye başlamıştır? Türk kamuoyu kasım'da Grivas'ın emrindeki Yunan askerlerinin Türk köylerine saldırısıyla patlak veren Kıbrıs krizinin trajikomik gelişmelerinde bu soruların cevabını bulmuştur: **Meselenin arka planında, Amerika'nın, Akdeniz'deki son gelişmeler sonunda yeniden kurulan denge ile birdenbire önem kazanan statejik kilit noktaları politikası mevcuttur. Nükleer dehşet dengesinin yarattığı zorunluluk «esnek karşılık» stratejisini ön plana çıkarmasıyla Amerika'yı Akdeniz gibi kilit noktalarında yeni üsler elde etmeğe, eskilerinin ise ne bahasına olursa olsun korunması gerekliliğine itmiştir.**

Birleşik Amerika, öteki etki bölgelerinde olduğu gibi, Akdeniz bölgesinde **de yine** NATO aracılığıyla önce **İngiliz** üslerine el atmış, daha sonra da çeşitli ekonomik ve politik baskı oyunlarıyla, Kuzey Afrika ülkeleri topraklarında yeni üsler kurmaya girişmiştir. Birleşik Devletlerin Kıbrıs ile ilgilenmeye başlamasının temel nedeni bu olmuştur. Birleşik Devletlerin NATO aracılığıyla, Yunan demokrasinin ocağına incir diktiği Nisan darbesini Kıbrıs'a uzatmayı öngören plânlarının suya düşmesi, Türk kamuoyunu derinlemesine etkilemiştir. İlk elde, Amerika'nın faşist cunta ile birlikte kendi çıkarları için çevirdiği dolap ayan beyan ortaya çıkmış, daha önemlisi Türk halkı ilk kez en haklı ve hayati dâvasında bi-

AMERİKALI CANİLER VİETNAM'DA
(Dünya barışını tehdit eden en büyük tehlike!)

ANKARA'DA MÜCAHİTLER COPLANIYOR
— Dümensuyu politikasının kefareti —

Orta Doğu'daki İsrail - Arap Savaşı Akdeniz'deki kuvvetler dengesini büyük ölçüde değiştirdi...

le bütün gücüne rağmen elinin kolunun bağlanmış olduğunu unutmamacasına görmüştür. Krizin bağımlı, bir politikanın sonucu traji-komik olaylar dizisi halinde sürüp gitmesi sırasında bizi bağımlı hale getiren politika Türk kamuoyunda olanca ağırlıyla duyulmuş ve sosyalistlerin Amerika ve NATO'ya karşı sürdürdükleri savaş ilk kez büyük halk yığınları düzeyine ulaşmıştır. Yunan cuntası ile kral arasında oynanan kepaze köşe kapmaca, Amerika'nın Akdeniz'de pek beceriksiz şekilde oynadığı sefil oyun, NATO'nun güneydoğu kanadının ne denli bir keşmekeş içinde bulunduğunu karşı konulmaz bir biçimde kanıtlamaktadır.

Özel av sahası Lâtin Amerika'da dikta yönetimlerinin ayakta tutulması, Lâtin halklarının kurtuluşlarının büyük sembolü Che Guevara'nın öldürülmesine rağmen gün geçtikçe güçleşmektedir. «Büyük bolluk toplumu» avazeleri, karaderililerin tüyler ürpertici bir sinizmle ayaklar altında tutulan savsaklanan insanlık haklarını gizlemeye yetmemiştir. Carmichael'in çıkışı, Vietnam halkıyla kader birliği, karaderili Amerikalı'ya yepyeni etkin ve korkutucu bir politik bilinç kazandırmıştır.

Öte yandan 1967'de Amerika'nın ve onun dümensuyundaki Avrupalı müttefiklerinin durumları pek parlak olmamıştır. Amerika'nın, ekonomik birliğini gerçekleştiren Avrupa'da kaybetmek tehlikesine maruz kaldığı çıkarlarını sürdürmek amacıyla ileri sürdüğü plan boşa çıkmış, Amerikan ekonomik etkisinin «Turuva Atı» İngiltere bilmem kaçıncı kezdir Ortak Pazar'ın kapısından geri çevrilmiştir. Amerika'nın politik hegemonyasından sonra, ekonomik etkisine de dünya çapında savaş açan Fransa, sterlin'i dize getirdikten sonra şimdi doları tehdit etmeğe başlamıştır. 1968 şüphesiz «Turuva Atı»nın Ortak Pazar'ı zorlama yılı olduğu gibi, para savaşı yılı da olacaktır.

1967 yılı siyah kıta için mutlu olmamıştır. 1962'lerde başlayan siyah darbeler dizisi son yıllarda da sürmüş, darbe ve iç savaşlar Nijerya'dan Kongo'ya Dahomey'den Cezayir'e sayısız kurbanlar vermiştir.

Nisan ayında Karlovy-Vary'de toplanan Avrupa Komünist Partileri Konferansı'nda NATO ve Varşova Paktlarının ortadan kaldırılması yönünde ön görülen teklifler yankısız kalmış, silâhsızlanma konusundaki görüşmeler çıkmazdan kurtulamamıştır. İngiltere ve Amerika, Güney Afrika ve Rodezya gibi ırkçı, Portekiz gibi sömürgeci devletlere karşı Birleşmiş Milletler'de alınan kararları 1967'de hiçe saymakla kalmamışlar, bu ülkelere yaptıkları silâh yardımlarını -Batı Almanya da dahil olmak üzere (bak. ANT sayı 53)- sürdürmüşlerdir. NATO'yu çıkar emellerine daha uygun hale getirmeyi öngören Amerika, üyeleri daha büyük yükümler altına sokmayı hedef tutan Harmel Planı ile paktı perçinlemenin yollarını araştırmaktadır. Bu politikanın, nükleer silahlara sahip olmak için yanıp tutuşan Bonn yöneticilerine yardımcı olacağından şüphe edilmemektedir. Nazi Partisi NPD'nin gün geçtikçe başarı kazandığı bir ortamda nükleer silâhlarla donatılmış bir Almanya'nın Avrupa güvenliğini 1968 de daha ciddi şekilde tehdit edeceğinden kuşku yoktur. Ama 68'de dünya barışı için büyük tehlike yine Vietnam savaşıdır. Başkan Johnson Pentagon'un askeri zafer peşinde koşan savaş çılgını takımına Vietnam'da «Açık Kart» verdiğinden bu yana Güney Doğu Asya'da kıyasıya bir Genosid savaşı sürdüren Birleşik Devletler bir süredir savaşı Çin dahil bütün bölgeye yaymanın yollarını aramaktadır. Amerika'nın Vietcong'u besleyen ikmal yollarını tıkama, engelleme planları bunun başlıca belirtisidir. Pentagon'un generalleri, düşmanın Laos, Kamboç ve Tayland'da da kovalanması gerektiğini öne sürmüşlerdir. Bu plân gerçekleştirilmek üzeredir. Prens Sihanuğ Amerika'nın Kamboç'a saldırmaya hazırlandığını açıklamıştır. Ayrıca 1968 başkanlık seçimleri de Amerika'nın Kamboç'a saldırma ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Ünlü yazar Maurice Duverger tehlikeyi belirttikten sonra «Napalmler ve bombaların hedefi oy pusulalarını elde etmektir» demektedir. Gerçekten de başkan Johnson seçim kaderini Vietnam zaferine bağlamıştır. Bu eğilim 1968'de dünya barışı üstünde bütün ağırlığını duyuracaktır.

işçi Bekir Aslan niçin katil oldu?

Kemal SÜLKER

Ekmek kavgasında eli kana bulaşan işçi Bekir Aslan

Pirelli Lâstik Fabrikasında çalışan işçilerden Bekir Aslan'ın, İşletme Şefi İtalyan uyruklu Giocamelli'yi öldürmesi, iş hayatının sorunları bakımından büyük önem taşıyor. Olayın nedeni, işçinin bir gün işe geç gelmesi, işveren vekili ile bu yüzden aralarının açılması, ona kendisine ait olmayan işlerin yükletilmek istenmesi gibi her zaman her işverence görülegelen «anlaşmazlıklar» dır. Şüphesiz adam öldürmek suçtur ve bunun cezasını takdir etmek adalet müessesesine aittir. Bizi ilgilendiren yanı, işçi - işveren arasında toplu sözleşme ile de olsa hâlâ ceza verme yetkisinin işverenlerden veya vekillerinden alınamamasıdır. İşveren, hâlâ dilediği gibi işçilere ceza verebilmekte. İş yeri «disiplin kurulları» henüz istenen özgürlüğe ve bu konuyu bağımsız olarak inceleme olanağına kavuşamamıştır. Örneğin; Pirelli'nin ilk sözleşmesinde **«Disiplin cezası vermek ve bu sebeple işçi çıkarmak yetkisi işverene aittir. Ancak, sendika bu kararlara 6 iş günü içinde «İhtilâfları hâl kurulu» na itiraz hakkına sahiptir»** şeklinde işveren yararına kesin hüküm bulunmaktadır.

Bugün çoluk çocuk sahibi olsun bekâr olsun bütün işçileri bunalıma yönelten en belli başlı etken «işten olmak» tır. Hele işte çalışanın, kurulu düzenin bozulması ve işten atılması, işçide herşeyi göze alacak bir moral bozukluğu yaratmaktadır. Çünkü iş bulmak kolay değildir. İşsizler alabildiğine çoğalmaktadır. Yabancı memleketlere işçi gönderilmesi bile işsizlik felâketini önleyememiş azaltamamıştır. Hattâ askerlik süresinin kısaltılamayacağı ileri sürülürken gerekçe olarak işsizliği bir süre azaltması olgusu da söz konusu edilmektedir.

Victorya Lâstik Fabrikası sahibi Yunanistan'a döviz kaçırabilmek için lâstik fabrikasını kapatıverince 150 işçi, 1 Aralık 1967'de sokak ortasında kalmıştı. İşçilerin kıdem ve ihbar *tazminatları* verilmemişti. Bu işçiler perişan olmuştu.

Kayseri'de babası işten atılan temizlik işçilerinden birinin çocuğunun feryadı hâlâ kulaklarımızdadır:

«Babamı ya işine iade edin, ya da tazminat verin. İnsan olarak bizi kurtarın. Allah hakkı için bizi açlıkla terbiye etmeyin. Temizlik işçisi Mustafa Aslan'ın çocukları olarak yalvarıyorum.»

İşsizliğin doğurduğu açlık ve sefalete dayanamayan temizlik işçisi Aslan'ın başına gelenler:

«Burada İtalyan kanunları geçer: bu, alacağın ikramiye son ikramiyendir» diye işten atma tehdidi karşısında kalan lâstik işçisi Aslan'ın da başına gelecekti.

Bir kısım işverenlerin, işçi isteklerine karşı ne kadar sert tedbirlere başvurduklarını biliyoruz:

Manisa'da Sider yağ fabrikası patronlarından Muammer Sider, gündeliklerini 12 liraya çıkartmak isteyen 40 yağ işçisini fabrikadan hemen kovmuştu (Şubat 1966).

Tuslog'da anbarcı olarak çalışan Tevfik Kıskanç işinden çıkarılmıştı. O da, Bekir Aslan gibi 4 çocuk babasıydı. Yolda Tuslog Müdürünü görmüş, ondan yeniden iş istemiş ve fakat tekmelenmişti. Kendini savunmak için tabancasını çekmiş ve ateş etmişti (Ekim 1965).

Lâstik işkolunda işten çıkarmalar sendikalı olduğu için işine son vermeler ve çeşitli baskılarla ilgili birçok örnekler vermek mümkündür. Buna pek lüzum görmüyoruz. Ancak hatırlatmak isteriz ki, uzun yıllardan beri yapılagelen işten çıkarmalar, işten atma tehditleri; pahalılığın alıp yürüdüğü, ücretlerin geçinmeye yetmediği bir sırada yeniden baş gösterirse; istenmeyen, tasvip edilmeyen acı sonuçlar verebilir. Çünkü, ıstırabın birikimi bir gün başka ıstıraplara yol açabilmektedir. Nitekim Keban Barajını yapan Fransız Şirketi, işçi haklarını vermeyince grev olmuş, grevcilerin haklarını savunan sendika Başkanı Nuri Şimşek işçi haklarını savununca Fransız Genel Müdür yardımcısı tarafından tokatlanmıştı. Bunu duyan ve haklarını arayan 77 yapı işçisi, Fransız işvereni *genel müdür yardımcısını* bir hayli tartaklamışlardı, çakı ile yaralama bile olmuştu. (Şubat 1967).

Küçükpazar'da bir pres atölyesinde, iş emniyeti yokluğu yüzünden elinin parmaklarını kaybeden işçi İbrahim Akın, işten çıkarılmış ve yeni bir iş bulamamıştı. İşveren Josef Menda'dan iş istemiş, tazminat istemiş, *hayat düzenini* yeniden kurmaya yardımcı olmasını rica etmiş, ama galiba hep menfi sonuç almıştı. İbrahim Akın bir gün **«Senin yüzünden hayatım söndü»** diyerek bıçağını çekmiş ve işverene hücum etmişti (Nisan 1967).

Görüldüğü gibi, işçiler çaresiz kalınca, *iş hayatının bütün pürüzleri* yasa ve toplu sözleşmeyle işçi ve işverenlerin hak ve menfaatlerini eşitçesine koruyamayınca işçiler yasaların suçladığı fiilleri yapmaya itilmektedir.

Bu bozuk düzen, sermayesi olan, üretim araçları olan sosyal sınıflar yararına işledikçe hiç kimsenin tasvip etmiyeceği öldürme, yaralama fiillerini dâvet edecektir. Düşünelim bir kere:

Yüz binlerce tütün ekicisinin tek gelir kaynağı tütünü bir kısım sermaye çevreleri geçen yıl, kilosu 9 liradan kapatmışlardı. Tütün piyasası açıldıktan sonra tütün ekicileri, ürünlerini parababalarına ilk anlaşma gereğince teslim etmeye kalktıkları vakit, varlıklı sınıfın adamları:

«Fiat düştü, kilosunu 6,5'tan verirseniz alırız» demişlerdi. Tütün ekicileri çileden çıkmış, alıcının adamları derhal ekicilere karşı bir koruma barajı kurmuştu, yoksa, kan gövdeyi götürebilirdi. Ekiciler, çaresiz, paraya olan ani ihtiyaçları yüzünden tütünlerini yok pahasını vermişlerdi. Fikret Ekinci, Ulus'ta bunlar için: **«tütün ekicisinin tek gelir kaynağı tütünü yok pahasına kapatmak, müstahsilin sıkıntısını istismar etmek,** ***özel teşebbüscülük değil,*** **koçeroluktur»** demişti. (9 Nisan 1967).

Şimdi **«Kış vakti açıkta kalan»** işçilerin hâli pürmelâline dünden bir örnek verelim;

Darıca Kurşun Fabrikası ve Sınay Kurşun Madeni'nin kapatılması üzerine açıkta kalan 300 ailenin durumu şudur:

«*Bugüne kadar alacaklarımız* verilmemiştir. Aç ve biilâç ikinci kışı nasıl geçireceğiz diye kara kara düşünmeğe başladık. Kahve köşelerinde pinekleyip duruyoruz. Ne yapacağımızı şaşırmış vaziyetteyiz. Gurbet diyarında bütün esnafı ve ev sahiplerini dolandırdık. Artık kimsenin yüzüne bakamıyoruz. *Alacaklarımızı şirketten bir türlü* alamıyoruz. v.s.»

Çaresizlik içinde kalan işçilerin durumu bu..

İşsizlikle tehdit edilen işçilerin durumu bu..

Toplu sözleşmelerin getirdiği cılız hükümler ortada..

Türkiye'de kurulan bir yabancı firma fabrikasının yabancı uyruklu yetkilisinin, işçileri tahrik etmesi, onlardan birine olsun **«burada İtalyan kanunları geçer»** *demesi, tartışma sırasında* işçiyi döğdürmeye kalkışması... gibi nedenler de eklenirse ortaya şu çıkar:

İş hayatında demokrasiyi hâkim kılmak gerek. Demokrasi, tek tarafın isteğine ve gücüne göre düzenlenmiş, sermayesi olanı koruyan, emeğiyle geçinenlere Anayasada yazılı sosyal ve ekonomik hakları **«dirhem dirhem» vermeyi** öngören bir sistem değildir. İş hayatında demokrasi, emeğin hakkını tam olarak vermekle başlar ve hükümetin de bütün iş isteyenlere iş alanı açma görevini, işsizlik sigortası kurma ödevini yükler. Yoksa, İşveren Fabrika Müdürü *Bisutti'nin dediği gibi* **«Bekir'i sosyal akımlar ve çok tahriklerin bu hâle getirdiğini»** ileri sürmek geçerli değildir. Sosyalizme karşı **«cihad»** açmağa davet edilen özel sektör, işine geldiği zaman sosyalizmin kurulduğu ülke diye gösterilen Sovyetler Birliği'ne gider (Mart 1967), iki memleket arasındaki ticaret hacminin genişletilmesine çalışır, sonra da Anayasada yer alan ilkelerin, sosyal adaletin, herkese güven içinde iş bulma özgürlüğünün takipçisi olanları suçlamaya kalkar. Hayır, bu sakat mantık, belki de kendi doğrultusunda gide gide çok acı meyvalar da verir. Bir adam öldürme olayını bir ilerleme ve gelişme akımını suçlamaya sebep göstermek, sosyal kanunları bilmezlikten gelmek olur. Tek çıkar yol, çalışma hayatına demokrasiyi hâkim kılmak, yâni Türkiye'de Anayasaya uygun sosyal adalet düzeni kurmaktır.

KISA... KISA...

● EREĞLİ'de Demir Çelik **fabrikasında vinç operatörü olarak çalışan Cevat Yılmaz işten çıkarılmıştır. İşten çıkarılma Disiplin Kurulu kararı ile olmuştur. Kurul, işten çıkarmayı yeni iş Kanununun 17. maddesine göre yapar. Bu maddeyi Mecliste, Çalışma Komisyonu başkanı ve Sözcüsü Metal — İş Sendikası Başkanı İstanbul Milletvekili Kaya Özdemir savunmuştu.**

● FEDERAL ALMANYA'da İ G Metal sendikası yeni bir sözleşme savaşına girmiştir. Amaç, ekonomik buhranın yükünün işçilerinin omuzlarına yüklenmesine karşıdır. Sendika, işçi ücretlerindeki *indirimleri yeni* [illegible] ile durdurmaya çalışmaktadır. İ G Metal sendikasına göre Ağustostan 1 Ocak'a kadar 1094 metal işyerinde 445.392 *işçinin ücreti düşürülmüştür.* Ücret kaybı yüzde 15 oranını bulmuştur.

● **AMERİKA Elektrik Teknisiyenleri Sendikası İAM United Airgraft Corporation uçak firmasını Millî İş İlişkileri Kuruluna şikâyet etmiştir. Firma, işçileri sendikadan istifaya zorlamaktadır. Ayrıca işçileri, sendikalı oldukları için sorguya çekmeye başlamıştır.**

● İSVİÇRE'DE bulunan *Uluslararası Metal İşçileri Federasyonu* (İMF) yayınladığı bir bültende şunları belirtmiştir: **«Çalışmalarımızı kendi imkânlarımızla yürütmeğe kararlıyız. İMF yabancı bir devletten, bir işveren veya işveren teşkilâtından, veya bir casusluk** [illegible] **tından veya üstü örtülü vakıf ve fonlardan bir kuruş bile kabul etmez.»**

TURQUIE Un poète de l'

Aşık İhsanî'nin ünü dünyaya yayılıyor

Dergimiz yazarlarından ünlü halk ozanı Aşık İhsani'nin ünü Türkiye sınırlarını da aşmış, Fransa'nın tanınmış gazetesi Le Monde yarım sayfasını tamamen İhsani'ye ayırmıştır. Le Monde, aşağıdaki yazı ile birlikte İhsani'nin ünlü «Balta» şiirini de tam metin halinde yayınlamıştır. Le Monde'un yazısı şöyledir:

ÂŞIK İHSANİ (Ünü artık Türkiye sınırlarını aşıyor...)

«Adı: Âşık İhsani. Çalgısı: Üç telli küçük bir mandolinle biten uzun bir sap, **«saz»**. Adam, saçı sakalı, kirpikleri upuzun bir babayiğit, Âşık, yani **«gezginci âşık»**. Anadolunun köylü ozanı. Yöre: köy, kasaba, kent, her yer, bir baştan öbür uca, Türkiye. Eylem: güzel bir sesle, saz eşliğinde söylenen şiir... bir çığlık...

Çokluk köylerde dolaşmakta İhsani, ama grev gözcülerinin önü sıra, sokak gösterilerinde, bakanlıkların kapısında sanırım parlâmento önünde de türküsünü söylemekte. Önemli toplantılarda İhsani yalnız değil, Türkiye İşçi Partisinin, gerektiğinde ideolojik türküler de söyleyen köylü ozanlarının sayıları onu aşkın. Sazı omuzunda dolaşan bir köylü ile evlidir Âşık İhsani... Kadın oğlunu yanından eksik etmez. Kocası her hapse girişte mahpusanenin kapısında türkü yakar... Ama İhsani çok kalmaz içerde... Salıverirler... İhsani'nin karısı henüz tutuklanmadı. Günün birinde başa bu da gelirse, o zaman çocuk, ana babası için türkü yakacak... İhsani'nin saçı sakalı... Ne yazık... kazınmış... Oysa ne demişti:

Sakal seni güzel için
taşırım
Ben seni kesemem kara
sakalım
Güzel görünce hafif
kaşırım
Ben seni kesemem kara
sakalım

İhsani, yüzyıllardır bozkırlarda, sevgililerin âşkını olduğu kadar bazen yoksulluğun, zalimin zulmünün de türküsünü söyleyen ömenli bir aileden, Anadolu'nun köylü ozanlarından gelmektedir:

Üç derdim var birbirinden
seçilmez
Bir ayrılık bir yoksulluk
bir ölüm
(Karacaoğlan, XVII yüzyıl)

Bugün köylerden gelen yeni bir ozan türünün olağanüstü bir biçimde yeşermesi ve yayılması, misli görülmemiş bir politik ve sosyal bilinçlenmeye tanıklık etmektedir. Bu ozanlar sadece türkü söylemekle yetinmemektedirler; İhsani ve dostlarının şiirleri küçük kitapçıklar şeklinde bütün ülkeye dağıldığı gibi haftalık dergilerde de yayınlanmakta, sayısız plaklarla da halk yığınlarına erişmektedir.

Bu yeni akımın öncüsü Âşık İhsani'nin buluşlarına daha önceki halk ozanları da katkıda bulunmuşlardır: Örneğin Âşık Veysel (Benim Sadık Yarim Kara Topraktır). Türk Paul Robeson'u Ruhi Su da repertuvarının güzelliği ve akıllıca seçimiyle yeni bir anlayışın yol açıcısı olmuştur. Ruhi Su geçmişin bilinmeyen şiirlerini ve türkülerini ortaya çıkarmış ve bir derinlik taşıyan sesiyle, savaşçı halk şiirinin iki büyüğü olan Pir Sultan Abdalla Dadaloğlu'nun türkülerini okumuştur. Bu iki ozan türkü geleneğinin klasikleri sayılmaktadır. Ama İhsani ile söz konusu olan başka bir şey: Halkın içinden çıkmış yeni Türk ozanları kuşağıyla, türkü türünü seçen genç batı şiirinin azımsanmayacak bir bölümü arasında garip bir raslaşma görülmektedir. Bunu söylerken Bob Dylan'ı, Joan Baez'i, «Gospels»in politize olmuş karaderili şarkıcılarını düşünüyorum. Halk şiirinin, yazılı şiir geleneğini yitirdiği yeri, elektrikli gitar, elektronik müzik araçları, mikrofonla radyo ve televizyonun da yardımıyla dinlenebilme imkânlarını büyük ölçüde artıran teknik gelişmelerle, yeniden elde ettiği gerçektir. Ne var ki bu yenilik kişiyi aşan olaylar karşısında duyulan şiddetli ortak heyecanların paylaşımı gereğinin de bir çıkışı sayılmalıdır. Ray Charles'ın ya da Johnny Halliday'in çığlık türküsü, Charlie Mingus'un yakarı türküsü, Bob Dylan ya da Joan Baez'ın yakınma türküsü, Leo Ferre, Brassens'in taşlama türküleri, Âşık İhsani'nin sözlerindeki şiddetle karşılaştırıldıklarında âdeta çekingen kalırlar.

Bazı yılan gördük seni
bazı bit
Bazen ağa gördük bazen
ondan it
Bazen bakan gördük, bazen
bir müfrit
Amerikan uşağının en pisi

İhsani Anayasa'ya bağlılığını da dile getirmekte ve ona şiddetle sahip çıkmaktadır:

Korkuyorlar, korkacaklar,
korksunlar
Geliyoruz, geleceğiz
yakındır
Kim nerede ne işliyor
hepsini
Biliyoruz, bileceğiz
yakındır

Derin anlamlı ama iyimser:

Koca millet bir aydınlık
bulmaya
Karanlığa vura vura
yürüdü

Kendini savunmasını da bilir:

Ben ne hırsız ne düzenbaz
ne katil
Ne bir polis şefi, ne de
valiyim
Ben beni bileli derman
arıyan
Milletimin derdi ile
doluyum

Bir Nazım Hikmet'in güçlü sesiyle de:

Sorumluyum ben
çağımdan
Düz ovamdan dik
dağımdan

İhsani doğruca Tanrıya baş kaldırır, metafizikle haşır neşir olur:

Nedendir be koca Tanrım
Ben ölüyom sen ölmüyon
....
İhsaniyem için için
Bak şimdi anladım niçin
Allahsız olduğun için
Ben ölüyom sen ölmüyon

Böylece İhsani, şiirlerindeki taşlamaları ta Allaha kadar uzatan bektaşi ozanlarının çizgisinde yer almaktadır.

Günümüzde sadece Vietnam savaşına karşı koyan ozanlarda görülen açıksözlü sertlik İhsani şiirinin ilk göze çarpan özelliğidir.

Bu öfkeyi, bu sertliği İhsani, insana karşı olan herşeyi yermekte kullanıyor:

Bizim köyün kel ağası
bir sabah
Çökmeye başladı çöktü
ha çöktü
Boğazından aldığını
burnundan
Dökmeye başladı döktü
ha döktü

Kibarlar, belki bu tondan inciniyorlar. Ama bu akım, bu hareket rayına oturmuştur. Yüzyılımızın acılarını söyleyen ozanların tonundaki keskinliği, şiir yeniden bulmaktadır. İhsani, hiçbir şeyden çekinmeden yurttaşları adına konuşuyor:

Çek be zulum, çek
elini yurdumdan!

ve daha güçlü:

Elimizin nasır balyozlarını
Başlarına çalacağız
yakındır.

İhsani bu şiirleriyle şimşekleri üzerine çekti. Tutuklandı, yargılandı. Komünizm propagandası suçundan beraat etti. Şu sıralarda Amerika altıncı filosunun gemileri İstanbul'a geldiği sırada aleyhte gösteri yaptığı için yeniden yargılandı.

Önasya'da angaje şiirin geleneği yoktur. Bu şiir yeni bir çağın habercisidir. Bütün yeryüzünde, «Öfkeli genç adamlar»dan sonra «öç alıcı»lar, «öfkeli ozanlar» sarıyor ortalığı...»

HALKIN SESİ

Hazırlayan: Aşık İHSANÎ

RINDI

59 yıl önce PİR SULTAN SİVASI'nın kanlı göbeğinde kırmızı bir gül gibi yeşerip gelişen RİNDİ, kaba kuvvete karşı ince zekâsıyla fikir savaşı veren renkli bir şairimizdir.

«Ölmemektir başarım, ölenlere şaşarım.» z şiiriyle ün yapan, şair, bir şeyh oğlu olmasına rağmen askerliğini Atatürk'ün muhafız alayında yapmıştır.

Orman, Posta ve Devlet Demir yolları idaresinde çalışmış, ve en son seyyar elbisecilik yaparken 1960 yılında 52 yaşında hayata gözlerini yummuş olan Şairin bütün ve ilginç şiirleri, oğlu Ali Kasım tarafından SON İKRAM isimli bir kitapta toplu halde çıkarılmıştır. Ve kitap çıkar çıkmaz da basın savcılığının barajına toslamıştır.

İşte ondan 4 kıtalık bir şiir:

ÜNVANIMIZ VAR

Bizi dışımızla ölçen yanılır
Çünkü ne renk ne bir elvanımız var.
İsmimiz dillerde ZINDIK anılır
Kızılbaşlık gibi ünvanımız var.

Bizlere ne lâzım tespih, seccade
Düşmez dilimizden her zaman bade
Tefevvuk etmişiz sabru belade
Eyyub Peygamber'e meydanımız var.

Ne ehli tâatiz ne ehli niyaz
Birdir indimizde hakikat, mecaz
Bizi her göz görmez, herkes anlamaz
Yücelerden yüce seyranımız var.

Ne arzumuz kaldı ne emelimiz
Yüze gülenlere demez dilimiz
Ne mezhebimiz var, ne de dinimiz
İnkârda değiliz imanımız var.

Politik yelpaze içinde yerini açıklayan tek parti: TIP

Ankara'da yayınlanan Bayram Gazetesi, birinci gününde, parti liderlerinin çeşitli konulardaki görüşlerini tesbit etmiştir. Bayram Gazetesi'nin sorularına, CHP Lider. İnönü dışındaki bütün parti liderleri cevap vermiştir. Partisinin politik yelpazedeki yerini açıklayan tek lider ise Mehmet Ali Aybar olmuştur. Aybar'ın Bayram Gazetesi'nin sorularına verdiği cevaplar şöyledir:

1. Kıbrıs'la ilgili anlaşmaların uzun vadeli çözüm imkânı getirmiyeceği, bu sorunun ancak silâhla halledilebileceği görüşünü taşıyanlar vardır. Siz ne dersiniz?

— Türkiye ile Yunanistan'ın imzalıyacakları bir anlaşma, hukuken yalnız bu iki devleti bağlıyacağından Kıbrıs sorunu bu yoldan çözümlenemez. Kıbrıs sorununun çözümü, bütün ilgili tarafların yâni Türkiye, Yunanistan ve Türk, Rum cemaatlerinin anlaşmalarına bağlıdır. Herşeyden önce NATO içinde bir çözüm yolu aramaktan vazgeçilmeli ve Türkiye makul ve gerçekçi bir tezle ortaya çıkmalıdır. Türkiye İşçi Partisi'nin 1964'den beri ileri sürdüğü tez makul ve gerçekçidir. Yabancı üslerden arınmış, milletlerarası garanti altında tarafsızlaştırılmış, askersizleştirilmiş, bağımsız, federatif bir Kıbrıs, hem ilgili tarafların menfaatlerine uygun, hem dünya kamuoyunun destekliyeceği bir tezdir.

2. Ordunun politika dışında tutulması konusunda ne düşünürsünüz?

— Tepeden inme anti - demokratik yöntemlerle Türkiye *kalkındırılamaz*. Ne var ki, bazı kavramlar ifade ettikleri gerçekler dışında kullanıla kullanıla anlamlarını yitirmişlerdir. **«Demokratik yoldan hızlı kalkınma»** da bunlardan biri.

Demokratik, halktan yana, halkın eliyle, halk için demek... Ekonomik gelişmenin demokratik yoldan olduğu söylenebilmek için, plânın hazırlanışından tutun, yatırımlarda yapılacak tercihlere ve milli gelirin bölünüşüne kadar bütün ekonomik faaliyetlerin, halktan yana, halkın eliyle ve halk için olması gerekir. Nüfusun yüzde 20'sinin milli gelirden yüzde 57 oranında pay alığı ve en az kazananla en çok kazanan arasında 22 bin kat fark bulunduğu bir memlekette, ekonominin demokratik yolda olduğunu söylemek gülünçtür. Türkiye demokratik kalkınma yolunda olmadığı için, bu yoldan kalkınamadığımızı ve kalkınamıyacağımızı söylemek yanlıştır. Türkiye gibi sermayesi kıt bir ülkede, halkın işe, kendi işi olarak sarılması şarttır. Bu sağlanmadıkça, gerçekten demokratik bir yöntem içine girilmedikçe, ne bugünkü kapkaççı yoldan, ne de askeri ve sivil bir dikta yolundan hızla kalkınma yani Türkiye'yi en kısa sürede çağdaş uygarlık düzeyine ulaştıracak hızda bir kalkınma mümkün değildir.

3. — Sizce NATO'nun Türkiye'ye *yararları ve zararları* nelerdir?

— Türkiye NATO'dan çıkmalı, ikili anlaşmalar derhal feshedilmeli, Amerikan üsleri kapatılmalıdır. NATO ve ikili anlaşmalar güvenliğimiz ve *bağımsızlığımızla bağdaştırılamaz*. NATO'da kalmanın zararları açıktır:

— Türkiye'nin güvenliği, *Amerika'nın güvenliğinin* bir parçası haline gelmiştir.

— Türkiye'nin güvenliği, Amerika'nın güvenliği söz konusu olduğu zaman ve Amerika'nın güvenliği için gerekli olduğu ölçüde korunacaktır.

— Türkiye, kendi menfaatleri açısından savaşa karar verip vermemekte serbest değildir. Amerika'nın açacağı bir savaşa otomatik olarak sürüklenecektir.

Bir Sovyet saldırısına karşı bağımsızlığımızı, toprak bütünlüğümüzü korumak gerekçesiyle girişilen NATO ittifakı, Türkiye'nin bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü çiğner olmuştur. Üstelik Amerika ile ilişkilerimiz Türkiye'nin kalkınmasını da frenlemektedır. NATO'dan çıkmak, bağımsızlığımızı, güvenliğimizi, haysiyetimizi korumanın, kalkınıp ilerlememizi sağlamanın ilk şartı haline gelmiştir.

Kendimizi aldatmaktan vazçelim, Bir devlet, güvenliğini başka bir devletin ağırlığındaki bir ittifakla koruyamaz. *Statüsünde* değişiklik yapılarak NATO içinde eşitlik sağlanabileceği düşüncesi de bir ham hayaldir. Fransa misali *ortadadır*.

Türkiye, milli savunma politikasını yedisinden yetmişine kadar milletçe vereceğimiz milli kurtuluş savaşı esaslarına göre yeniden almalıdır. İlk örneğini bizim verdiğimiz milli kurtuluş savaşı; stratejisi, taktiği, savaşçısı, silâhı ile bambaşka bir savaştır. Küçük devletlerin devlere karşı savaşıp, devleri yendiği bir savaş türüdür bu. Vietnam bunun son ve canlı örneğidir.

4. — Anayasa sosyalizme açık mıdır, kapalı mıdır?

Demokratik bir anayasa sosyalizme kapalı olamaz. Bu soru her bakımdan gayrı ciddidir.

Türkiye İşçi Partisi yedi yıldır faaliyette bulunan sosyalist bir partidir. Emekçi halk kütlelerinin gittikçe genişleyen güven ve sevgisini kazanmıştır. Büyük Mecliste 15 temsilcisi vardır. Ve her konuda ağırlığını duyuran dinamik bir partidir. *Hal böyleyken* «Anayasa sosyalizme açık mı? Kapalı mı?» sorusunu önce gerçeğe sırt çevirdiği için gayri ciddidir.

Sonra sosyalizm fikri ta en ücra köylere kadar girdiği ve Türkiye'nin biricik kurtuluş yolu olduğu için gayrı ciddidir.

Nihayet sosyalizmi yasaklamak kimsenin gücünde olmadığı için gayri ciddidir.

Kaldı ki, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay, Anayasa'nın sosyalizme açık olduğunu ilân ve *tescil etmiş bulunuyor.* Ne bilimden, ne sosyalizmden nasibi olmayan bazı kimseler, şimdi de Anayasanın bilimsel sos*yalizme kapalı olduğunu* söylüyorlar.

Anayasa bilime de, sosyalizme de, bilimsel sosyalizme de açıktır. Anayasanın *mantığı* halkı sömüren, ezen kapkaç düzenine karşıdır. Anayasanın yasakları bellidir. Anayasamız her çeşit *diktayı, dininin* politikaya alet edilmesini, bir de Türkiye devletinin birliğini parçalayıcı kuruluşları ve Cumhuriyet şeklinin değiştirilmesini yasaklamıştır. Bunun dışında Anayasa bütün fikirlere, bütün çizmelere açıktır.

5. — Partinizin siyasal yelpazedeki yerini açıklar mısınız?

Türkiye İşçi Partisi politika yelpazesinin solunda olan tek partidir.

Böylece malûm ola!..

Tevfik Fikret münkirdir, kâfirdir; mürteddir. Böyle bir adamı müslüman olan kimse asla sevmez, benimsiyemez, ona dost olamaz. Tevfik Fikret'i sevmek onun küfrünü sevmek demektir ki, küfürdür. Bizim ölçülerimiz islâm ölçüleridir. Şiirmiş, sanatmış, insancılıkmış, sosyalmış, mosyalmış... Biz böyle şeylere fazla kulak asmayız. Biz islâma bakarız. Böylece malûm ola...

Mehmet ŞEVKET EYGİ
(Bugün — 30.12.1967)

Konkordato'ya bağlıyız!

Rica ederim bakınız... *Bütün bu işleri bir deli* papaz orduya, donanmaya, jet uçaklarına dayanmadan yapıyor. Biz ise hâlâ Yunanistan'a inanıyoruz. NATO'ya, CENTO'ya, Konkordato'ya bağlıyız. Hukuk içinde *doğmuşuz, hukuk içinde* öleceğiz. Olmaz böyle şey... Azıcık hukuk dışına çıksak da başarı kazansak *diyoruz*, haksız mıyız?

AHMET KABAKLI
(Tercüman — 31.12.1967)

haftanın karikatürü

Zeki Müren politikaya atılıyor...

ZEKİ MÜREN: MEVCUT PARTİLERDEN BİRİNİN ADAYI OLMAM, BAĞIMSIZ OLARAK SEÇİME GİRERİM.

ZEKİ MÜREN
Politika yolunda

1969 seçiminde Milletvekilliği için adaylığını koyacağını açıklayan Zeki Müren, "Sanatçılar,, adıyla bir parti kuracaklarını söyledi.

YAZISIZ
(Ankara Bayram Gazetesi - 2.1.1968)

Bırak kadın... Öldürsünler!

— Kaatilin annesine —

Bedbaht anne! Oğlunun sabıka dosyalarında isminin olmasından ve bugün, polis tabancasının namlusunun önünden kaçabilmek için kimbilir nerelere sığındığının sebebi sensin!..

Onu cemiyete faideli **bir uzuv olarak yetiştiremedin.**

Bırak kadın! Öldürsünler!

ULUNAY
(Milliyet — 31.12.1967)

ANT • Haftalık Dergi • Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN • Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN • Bu sayıda Sorumlu Müdür YAŞAR UÇAR • Teknik Sekreter İNCİ ÖZGÜDEN • İdare yeri: EBUSUUD CADDESİ TAN HANI No: 76-302 SİRKECİ İSTANBUL • Telefon: 27 81 09 • Posta Kutusu 934 SİRKECİ İSTANBUL • Ankara Temsilciliği Tel: 15 40 30 •

Dizgi ve Baskı: VATAN MATBAASI • Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM - Cağaloğlu İstanbul, Tel: 27 38 54 • İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 34 İSTANBUL, Tel: 27 89 49 • Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira Üç Aylık 15 Lira • İlân: Santimi 25 Lira; yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir • Tek sütun üzerine 5 Santimlik kutu yayın ilânları 50 Lira'dan kabul edilmektedir...